Ч. 43. Львовъ, Субота 5 (17) Червця 1882. Рочникъ III.

Выходитъ во Львові що Середы и Суботы (крімъ другихъ днівъ, коли о 4-ій годині пополудни). Авторат. додатокъ „Бібліотека найкращихъ повѣстей“ выходитъ що 2 тыждни, курсъ кождого 10-ого и послѣдного дня кождого мѣсяца.

Редакція, администрація и експедиція мѣсть Ч. 8 улица Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціе належитъ пересылати (або адресовати) редакціи и администрациі „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

Грошеи не вкорыстови тылько на попередне листомъ зголошены.

Ціна числа стоитъ 12 кр. а. в.

Предплата на „Дѣло“ выносить:

для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рѣкъ	8 зр.	на цѣлый рѣкъ	8 руб.
на пів року	4 зр.	на пів року	4 руб.
на чверть року	2 зр.	на чверть року	2 руб.
съ дод. „Бібліотека“:		съ дод. „Бібліотека“:	
на цѣлый рѣкъ	12 зр.	на цѣлый рѣкъ	12 руб.
на пів року	6 зр.	на пів року	6 руб.
на чверть року	3 зр.	на четверть року	3 руб.
за самъ додатокъ:		за самъ додатокъ:	
на цѣлый рѣкъ	5 зр.	на цѣлый рѣкъ	5 руб.
на пів року	2 зр. 50 кр.	на пів року	2 р. 50 к.
на чверть року	1 зр. 25 кр.		

Для Заграницы, скрімъ Россіи:

на цѣлый рѣкъ	10 зр.
на пів року	5 зр.
на чверть року	2 зр. 50 кр.
съ дод. „Бібліотека“:	за самъ додатокъ:
на цѣлый рѣкъ 14 зр.	на цѣлый рѣкъ 6 зр.

ДѢЛО

Ш. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ нимецкій а—**ja**, *ä*, *ö*—**i**, **u** (въ серединѣ и на кінци слівъ)—**ju**, и (на початку слова)—*j*, *ä* (на початку слова)—**ni**.

Процесъ

Ольги Грабаръ и товаришѣвъ.

(Дальше.)

Перший день розправы 12 червня.

(И засѣданье по полудни.)

Обжалованый Ипдоръ Трембицкій зъ Ланчыни (отповѣдаетъ зъ початку по руски, бо зъ просьбу присяжныхъ по польски) заявляе на устичне питанье предсѣдателя: Чуюся невинный и жадъ обжалованя не наводитъ нѣякихъ листівъ, которыи говорили противъ мене. Отъ р. 1875 чи 76 збераю въ Коломыи яко народный учитель, тепер суспендованый. Я не есмъ панславистомъ, не знаю и не читавъ я тыхъ писмъ Гайдина и Погодина, о якихъ згадуе актъ обжалованя и передъ нѣкимъ, а именно не передъ Чуликовымъ ни передъ Голзендромъ не выступалъ я яко панславистъ. Я выдаю часопись „Пріятель дѣтей“. Содержанье сеи часописи есть научне, отповѣдне до дитинного вѣку. Я не одержавъ дебиту и не старався о него и доси нѣчого о тімъ не знаю. И въ обвѣщенію предплаты на р. 1882 имѣю о дебитѣ въ Россію. До Россіи выслалъ я въ листопадѣ або груднѣ 1881 р. цѣлый комплектъ „Пріятеля дѣтей“, „Switha“, „Старообрядецъ“ и „Русскія Рады“ на руки Маркова, бо не знавъ менѣ, що „якійсь панъ“, хоче мати то выписка и що заплатитъ за нихъ. За тѣ часописи дістався я 8½ зр., а еще написавъ менѣ Марковъ, щобы я выслалъ бракуючій до комплету Чч. зъ „Пріятеля Д.“ просто до Петербурга до Побѣдоносцева. Съ Марковомъ не писавъ я въ листовній переписцѣ, тылько щось два рази писавъ я до него въ справѣ процесу о обиду чести противъ Яна Добрянського редактора Gazet-и narod.

Лѣтомъ при кінци липця р. 1881 діставъ я отъ Маркова завѣваньe ѣхати якъ найскорше до Львова, хочбы и поспѣшнымъ поѣздомъ, бо „якійсь панъ“ хоче бачитись зъ мною, а кошта подорожи будутъ менѣ звернены. Я не могъ поѣхати и написавъ Маркову, щобы менѣ сказавъ, що се за панъ. Марковъ отписавъ менѣ, що жаль, що я не пріѣхавъ на часъ, але сей панъ буде въ Львовѣ и побачится зъ мною. Було се якось въ початкахъ жовтня. Коли я пріѣшовъ до дому, сказали менѣ жѣнка, що былъ якійсь панъ и лишивъ билетъ въ коверті. Билетъ былъ отъ Маркова, щобы я сейчасъ ѣхавъ до Станиславова, а тамъ на перонѣ побачуся съ „моимъ панемъ“. Въ коверті съ билетомъ было 25 зр. Кто сей панъ былъ, я еще не знавъ тогды. Не будучи у моди, сказавъ моїй жѣнцѣ, що я не могу зломати по жовтыхъ памятяхъ. Я поѣду, бо щось, думаю, суть грошѣ на дорогу, и я ихъ візьму. Заразъ на другій день поѣхавъ я до Станиславова и справдѣ застався того пана на перонѣ.

Предсѣдатель: И щожъ вы говорили съ собою?

Обж. Трембицкій: Та такъ, нѣчо! Выслали вы не дай скляпки пива... (*Смѣхъ въ салѣ.*)

Предсѣдатель: Якжесь се? Взывае васъ якійсь незнакомый перше до Львова, потому до Станиславова, вы ѣдете, стрѣчаетесь и нѣчого не говорите, только „такъ собѣ“?

Обж. Трембицкій: Се былъ Мирославъ Добрянській; онъ казавъ, що есть въ Вѣдни и хоче мене, ѣдете зъ мною до Львова, то по дорозѣ погомонимо. Потому казавъ, що онъ есть въ Россіи и служитъ при министерствѣ внутрѣшнихъ справъ. Я поѣхавъ съ нимъ до Львова. Тамъ я пытавъ его, чого хоче отъ мене. Онъ отповѣвъ: я маю просьбу до васъ, щобъ вы дали менѣ о тутешныхъ соціялистахъ и нигилистахъ, я хочу знати нигилизмъ въ Россіи сюда прійде, не есть яко знаю жаденъ нигилизмъ; а якбы яка особа въ Россіи хотѣла показатись, а якбы яка особа въ Россіи хотѣла приѣхати, то щобъ я ему написавъ.

Предсѣдатель: Чи вы приняли ту особу?

Обжалованый: Принявъ.

Предсѣдатель: Щобы се робити, треба знати. Що онъ менѣ казавъ знати нигилизмъ?

Обжалованый: Якъ прійде якій зъ Россіи отъ такій...

Предсѣдатель: Чижъ кождый зъ Россіи нигилистъ? Отъ теперъ пріѣздитъ тылько нигилисты зъ Россіи!

Обжалованый: Та такъ, якъ люде говорятъ.... Я маю писати также о соціялистахъ.

Предсѣдатель: Чи въ Коломыи суть соціялисты? **Обжалованый:** суть въ Коссовѣ, Павлинѣ, Павлибовы и инши. **Предсѣдатель:** Та се вже старѣ рѣчи и Мир. Добрянській не потребувавъ сего вамъ отъ насъ довѣдуватись, а вы о тімъ ему писати. Але перейдемося еще до подорожи съ Мирославомъ. На чімъ вамъ скончилося?

Обжалованый: На двірци во Львовѣ давъ менѣ 20 зр. яко решту на кошта подорожи и обіцявъ менѣ мѣсячно платити по 25 зр., якъ буду ему писати о соціялистахъ и нигилистахъ. Я казавъ, що буду писати. Я писавъ ему 2—3 листы. Въ першімъ листѣ написавъ я ему, що у насъ соціялизмъ и нигилизмъ не мае подставы, що у насъ суть справдѣ соціялисты въ Коссовскімъ, але сумнѣваюся, щобы они мали звязи съ нигилистами, бо я, анѣ нѣкто о тімъ не знае (*всеслобсть*). Я не займався тымъ, я выдававъ „Пріятеля Дѣтей“ и властиво нѣчого не знавъ.

Предсѣдатель: Зъ откиль вы дізнались о тімъ пізнѣйше? **Обжалованый:** Такъ говорили; не знаю, чи то мало яку подставу.

На дальшій пытання отповѣдае: Мирославъ Добрянській казавъ адресувати тѣ листы на имя Франческа въ Вѣдни, бо казавъ, що не все есть въ Петербургѣ, то листъ може его не застати. Подъ тою адресою посылавъ я два листы: той перший о соціялистахъ, а другій съ квитомъ на грошѣ за мѣсяцъ, бо онъ казавъ все напередъ, передъ першимъ, прислати квитъ, то грошѣ дістану. Я не маю отповѣди и реклямувавъ на почтѣ. Листъ отъ М. Добрянського діставъ я въ половинѣ сѣчня 1882, на Львовъ. Писавъ менѣ, чому я не пишу нѣчого и не присылаю квитку. Пише также, що мои дальшій кореспонденціи можу высылати ему также на адресу Ольга Грабаръ во Львовѣ. Я на то нѣчого не отписавъ, мене то якось вдарило, що змѣнюе адресы... якась женщина... щось то... Незадовго одержавъ я отъ него другій листъ также на Львовъ. Пише менѣ, щобы я ему конечно щось написавъ. Я отписавъ коротко, що я вже писавъ ему. Въ третімъ листѣ прислалъ менѣ 25 зр. черезъ Львовъ.

Предсѣдатель: За що? **Обжалованый:** Я ему писавъ о соціялистахъ. **Предс.** Колько разовъ? **Обжал:** Разъ.... **Предсѣд.:** И за то, що вы ему написали такій одинъ артикулъ о тімъ, що у насъ нема подставы для соціялистовъ, мавъ вамъ платити тѣ грошѣ? **Обжал.:** Я писавъ недбало, бо онъ неправильно плативъ. Я писавъ не радо. Думаю собѣ, щось то подозрѣлого..., якась женщина — на ей адресу листы высылать... **Предсѣд.:** Але якъ черезъ ту женщину вы дістали грошѣ, то се не выдалось вамъ подозрѣлымъ? **Обжал.:** Онъ выповѣвъ менѣ познѣйше ту службу. Писавъ менѣ: видно не маете охоты, то бувайте здоровій. **Предсѣд.:** А гдежь той листъ? **Обжал.:** Жалую дуже, що его не маю. **Предсѣд.:** И я тожъ жалую. Цѣла та мова о слѣдженю соціялистовъ чи нигилистовъ, котрыхъ вы не могли слѣдити и не слѣдили, выдаеся тылько выкрутомъ. **Обжал.:** Але есть фактомъ. И я сахъ не радо се робивъ и для того зоставъ я всяку переписку съ Мирославомъ. **Предс.:** Для чогожъ вы доперва въ слѣдствѣ потайною дорогою писали картку до М. Добрянського, щобы вамъ власноручно написавъ листъ, „що выповѣдае вамъ службу“? **Обжал.:** Я жадавъ тылько, щобы прислалъ менѣ коцюю листу, якій менѣ въ тімъ взглядѣ писавъ.

Предсѣдатель отчитуе дотычну картку, писану Ис. Трембицкимъ зъ вязницѣ и представляе обжалованому, що зъ тои картки власне выходитъ противно, именно, що йшло о то, щобы М. Добрянській написавъ такій листъ теперь, але надавъ ему форму коцюи давного листу, съ давною датою, щобы черезъ то надати позоръ правды толкованю обжалованого.

Дальше пытае **предсѣдатель:** Чи говорили вы вашій жѣнцѣ або кому иншому, що у васъ былъ М. Добрянській?

Обжалованый: Нѣ, не говорилъ, бо я въ загалѣ нѣчого не говорю зараз жѣнцѣ. **Пред.:** Се найсне представляе вашій зношенія съ Мирославомъ подозрѣлыми, бо скоро въ тімъ не было нѣчого злого, то не было причины таитись. Але всежь таки вы говорили гдесь другимъ особамъ, только зовсімъ инакше. **Обжал.** Я не видѣвъ причины о тімъ трубити. Я згадавъ Бѣлоусови, що маю купити коня-гунула для одного пана въ Россіи, бо менѣ казавъ М. Добрянській, що потребуе такого гунула; не знаю, чи для себе потребуванъ, чи для кого иншого. **Предсѣд.:** Се дивна рѣчь, щобы зовсімъ незнакомый человѣкъ и то зараз за першимъ разомъ удавався до редактора, щобы ему вышукувавъ коня. **Обжал.:** Я не виджу въ тімъ нѣчого дивного, се орудка зъ кречности. **Предсѣд.:** Для чого вы при ревизіи старалися укрыти потесъ? (Се книжочки находятся въ судовыхъ актахъ.) **Обжал.:** Такъ були рѣжни адресы — адресъ Ольги Грабаръ — думаю собѣ, на що то мае кто знати, що я маю адресъ женщины. — **Предсѣд.:** Отже були вы въ обавѣ задля адресу Ольга Грабаръ? **Обж.:** Чоловѣкъ въ нещастю ратуеся, якъ може. **Пред.:** Для чого написали вы по отбутой у васъ ревизіи до редакціи „Пролома“ карту корреспонденційну, що у васъ не знайдено жадныхъ „листовъ изъ Россіи“? **Обжал.:** Се було зовсімъ невинне и правдиве донесенье, бо я знавъ, що шукаютъ листовъ зъ Россіи або до Россіи. Власно то, що я о тімъ явно звѣщавъ, показуе, що я не почувався до нѣякои вины.

Предсѣдатель вычисляе, що при ревизіи у обжалованого найдено: „Посланникъ св. Володимира“, „Громада“ (выдавана въ Женевѣ), „Народный русскій историческій катехизмъ“ и „Вольное Слово“ (газета зъ Женевы). Всѣ тѣ письма суть сконфискованій. **Обжалованый** поясняе, що „Посланника“ и „Ист. катехизмъ“ набувъ еще передъ ихъ конфискатою, а „Громаду“ и „В. Слово“ діставъ, не просячи о то, „въ замѣну“ (якъ се и написано на тыхъ книжкахъ) тожъ само передъ ихъ конфискатою, що зовсімъ не думавъ ихъ ширити, що тылько пишучи до М. Добрянського о соціялистахъ, черпавъ вѣдомости о нихъ съ женевскои „Громады“ — а що впрочімъ після уставы кождому вільно мати у себе по одному екземплярови сконфискованыхъ книжокъ.

Потімъ отчитуе **предсѣдатель** письмо, писане рукою Ив. Трембицкого, тожъ само знайдене при ревизіи, котре після поясненя обжалованого не было призначене до нѣякого ужитку и не мае жадного значенія, а після гадки предсѣдателя выглядае на якесь высмѣванье — слѣдующого содержана: „Excellencyo! Dopomagam Polakom nauczycielom i chociaż są winni, ja zręcznie przekręcając fakta, staram się ich uniewinniać. Stałem się z Rusina Polakiem i niedopuściłem, aby, jak chciano, zgnieść tutaj Polaków. Owszem prześladuję Rusinów na każdym kroku, każę im ruskie dumki spiewać na nutę krakowiaka, suspenduję niepossłusznych Rusinów na każdym kroku — czyż nie zasługuję za to zostać drugim Sawczyńskim albo Czerkawskim? Nie należę do żadnych ruskich towarzystw, mówię po polsku i miewam patryotyczne odczyty.“

На пытанье, чи знае, кто есть „Русская Салдатка“ отповѣдае обжалованый, що чувъ, що се есть поетка и называеся Левицка. Съ нею я не переписувався. Передъ двома роками — каже обжал. — былъ въ Колом. бурсѣ ученикъ Петро Нивовскій, котрый несправедливо (задля секатуры поль. учит.) діставъ былъ злу класу и для того мусѣвъ платити, школьну оплату, а не мавъ зъ чого. Въ „Р. Радѣ“ обвѣщено, що есть бѣдный а добрый ученикъ, котрый не мае зъ чого заплатити школь. оплаты. Тогды то на руки М. Бѣлоуса прислалъ зъ Варшавы Л. Цыбыкъ 12 рублѣвъ для того ученика пишучи, що 10 руб. дала Левицка (Салдатка) а Л. Цыбыкъ отъ себе 2 руб. До листу була долучена фотографія „Салдатки“ и сташки для ученика. Понеже сей ученикъ былъ вже розстався зъ нашой дорозѣ о школьн. оплату, про тое обжалованый, яко тогдѣшный настоятель бурсы, не далъ ему всѣхъ тыхъ грошей. Зъ тои причины Нивовскій будучи вже въ Станиславовѣ въ учит. семинаріи упоминався у Трембицкого о тѣ грошѣ, портретъ и стихи два рази листовно грозячи выманити цѣлу справу прилюдно. Трембицкій каже, що и доси не полагодивъ сеи справы для того, що не могъ отшукати рахунковъ, після котрыхъ могбы обчислити, колько еще Н-му належится. На тімъ отречено дальше переслуханье о ½8 год. вечеромъ.

Другій день розправы 13 червця.

(Засѣданье ранне.)

Початокъ о ¼9 год. Зразъ по открытю засѣдання забравъ голосъ защитникъ дръ Искрицкій и отчитавши статію Gazet-ы Narodow-oя (Ч. 133 зъ 13 червця 1882) подъ заг. „Procès o zdradę stanu“, (въ котрій говорится, що россійске правительство въ р. 1863 вставило въ свій статъ 100.000 рубл. на удержуване въ Галичинѣ агентовъ и россійскои пропаганды, що на субвенцію „Слова“ призначено рочно 7.000 руб., а кільканайцять тысячъ для иншихъ личностей и що цѣла та пропаганда мала мати на цѣли якесь близке забуренье р. 1881) указуе на отражену тенденційность такои статьи, котрои обвиненье очевидно обчислене на те, щобы вплынути на присяжныхъ въ некорыстнімъ дусѣ для обжалованыхъ, — тожъ такъ въ интересѣ обжалованя якъ и обороны, въ интересѣ выясненя правды, виносятъ, щобы судъ позвавъ Яна Добрянського, отвѣчального редактора Gaz. Nar., яко свѣдка до розправы, щобы онъ доказавъ правду наведеныхъ въ тій статіи иныхъ фактовъ, бо оборона надѣеся, що скоро буде доказано, кто бравъ тѣ рублѣ и кто були тѣ агенты, то тогды уже само собою цѣле обжалованье, бо межи тыми не буде обжалованыхъ. — Тожъ само — говоритъ дръ Искрицкій — особа Мирослава Добрянського являеся якоюсь мистичною, есть се що найменше якійсь авантурникъ, що хотѣлбы надати собѣ якусь ролю, убравшись въ пера, котрыхъ не мае. Доси нема нѣякого урядового свѣдоцтва, кто есть сей Мирославъ Добрянській и яке мѣсце займае онъ въ Россіи, хочь се дуже легко дізнатись черезъ авст.-угор. амбасаду въ Петербургѣ. Дальше вносятъ дръ Искрицкій, щобы урядово сконстатувати, кто есть Мирославъ Добрянській, его становище въ Россіи, якъ также щобы урядово сконстатувати, чи и якій славянській комитеты суть въ Россіи и якій ихъ статуты и цѣли.

Тымчасове рѣшенье трибуналу надъ сими трема внесеніями подали мы вже въ Ч. 42.

Потімъ приступлено до переслухання обжал. *Ив. Трембицкого.* На дотычащій пытанья предсѣдателя, отчитавъ прокуратора, защитникъ и присяжного Маєра отповѣдае обжалованый: Я думавъ, що маю писати артикулы о соціялистахъ и нигилистахъ, бо М. Добрянській писавъ менѣ въ листѣ: „напишіть менѣ що для моеи газеты“. Я не знавъ, яка се газета. Мій кругъ бувъ повѣтъ Коломыя и Коссовъ. О соціялистахъ пытавъ и также людей якъ пр. о. Сабата. Листы до М. Добр. вкладавъ я въ другу коверту адресовану до Франческа або до О. Грабаръ. На адресу Франчески въ Вѣдни выслалъ я 2 листы, а на адресу Ольги Грабаръ тожъ 2 листы. Квитъ на грошѣ писавъ я цѣлкомъ просто: „одержавъ 25 рублѣвъ“. Листы до мене присылай були иншимъ писаній, а иншимъ адресованій. — Кто бувъ Мир. Добрянській, добре не знаю, але якимсь урядникомъ; — въ его паспортѣ стояло „працюючій въ министерствѣ“. Съ Мир. Доб-имъ поѣхавъ я зъ Станиславова до Львова, але зразъ въ дорозѣ во Львовѣ вернувъ я назадъ. — На мою часопись „Пріятель дѣтей“ мавъ я 150 предплатниковъ; предплата рочна 2 зр. 50 кр.; зъ предплаты мавъ я 375 зр.; одно число коштувало мене 12 зр. Чи выдатки покрывалися доходами, не знаю на певно, але мусѣли покрыватися. — Грошѣ — 20 зр. — на перонѣ во Львовѣ далъ М. Добрянській менѣ зъ власнои инціятивы, я его не просивъ о то. До Львова я не ѣхавъ, тылько 2 рази въ моимъ процесѣ съ редакторомъ Gazet-ы Narodow-oя.

На пытанье защитника дра Дулембы пояснивъ обжал. о. М. Огоновскій: На „Родимый Листокъ“ мавъ я предплатниковъ р. 1879 — 200, р. 1880 — 300, а р. 1881 — 400 зр. Предплата по 5 зр. рочно. Выдатки выносили 1500 зр. а понеже пренумерата приносила 2000 зр. отже выдатки були покрытѣ, тымъ бѣльше, що я нѣкому не плативъ гонорарія а самъ не гладивъ жадного зыску.

Третій зъ ряду обжалованый п. Аполлонъ Начай на дотычне пытанье предсѣдателя отповѣдае въ загалѣ, що не почувався до нѣякои вины. Дѣло съ Мир. Добрянськимъ було таке: „При кінци жовтня мин. р. пріѣшовъ до мене до хаты въ Станиславовѣ молодый человѣкъ и представився менѣ яко Мир. Добрянській. Коли я бувъ еще въ гимназіи въ Дрогобычи, довѣдався, що Ад. Добр-ій есть русскимъ патріотомъ; що хочь заможный, займаесь выключно народомъ и просвѣтою. Тогды я почавъ поважати того человѣка; я купивъ собѣ навѣть его портретъ, але я думавъ, що той патріотъ вже давно не жіе. Дня 1 жовтня 1879 почавъ я выдавати часопись „Господарь и Промышленникъ“, а будучи въ Коломыи и довѣдавшись отъ Лабаша, що Ад. Добр-ій, котрого я уважавъ умершимъ, жіе еще въ Чертежи, я вернувши до Станиславова выслалъ сейчасъ пбдъ его адресою свою часопись и отъ тогды высылавъ ей точно. Тожъ коли въ жовтни 1881 р. зголосився до мене Мир. Добр-ій и заявивъ, що онъ есть сыномъ Адольфа, я принявъ его радостно, якъ сына поважного патріота. При тімъ случаю я довѣдався першій разъ, що Ад. Добр-ій мае родину. Мирославъ Д. довѣдавъ менѣ, що пробуе постоянно въ Петербургѣ а теперь на часъ пріѣхавъ до свого отця въ Чертежи, що выбрався въ коротку подорожъ по Галичинѣ а потімъ верне назадъ до Петербурга. Замѣтивъ, що отбуе подорожъ съ паспортомъ, — а я думавъ, що отбуе съ паспортомъ австрійскимъ. Розмова наша тревала недовго. Зъ початку була бесѣда о сельскомъ господарствѣ, потімъ Мирославъ звернувъ бесѣду на иншій тематъ, а именно почавъ говорити о нигилистахъ и зробивъ менѣ предложенье, щобъ я доносивъ ему о починахъ и агитаціяхъ нигилистовъ въ Галичинѣ. Я откинувъ тое предложенье, заявивши, що не можу такою справою займатися, бо не маю часу. Ми-

рославъ Д. несигнувъ тогды до кишенѣ, добувъ пуляресъ а зъ него сиѣ банкноты (10-рублѣвки, прим. Ред.) и гестомъ давъ пѣзнати, що моя робота буде отвѣтно вынагороджена. Але я тогды такожъ гестомъ ѣтповѣвъ, що заплаты не пріймаю, бо не буду доносити о нигилистахъ.

Мирославъ Д. почавъ потѣмъ намавляти мене, щобъ я бувъ кореспондентомъ до его часописи въ Россіи и надсылавъ картинки зъ житя сельского народу въ Галичинѣ. Я и того не хотѣвъ пѣднятися, вымовляючись будьтобы недостачею часу, а въ дѣйстности я не хотѣвъ принятя жадного зъ тыхъ предложень, бо я не знавъ чоловѣка, котрый менѣ ихъ чинивъ и не знавъ тенденціи письма, до котрого я бы мавъ дописувати. Мирославъ Д. ѣтъѣхавъ ѣтъ мене съ нѣчимъ и я его бѣльше не бачивъ. Такожъ не знаю, зъ ѣтки ѣнъ пріѣхавъ до Станиславова, чи зъ Львова, чи зъ Черновець.

Дня 9 жовтня мин. р. дѣставъ я зъ Львова листъ ѣтъ п. Ольги Грабаръ. Ажъ въ слѣдствѣ довѣдався я, що листъ той бувъ властиво ѣтъ Мирослава Д. Въ листѣ тѣмъ проситъ мене авторъ, щобъ я доносивъ Мирославови Добр-ому о починахъ нигилистичныхъ въ Галичинѣ, що робота моя буде отвѣтно вынагороджена, що я можу дѣстати нагороду а моя часопись субвенцію. Я не маючи часу не ѣтповѣвъ на той листъ. Дня 13 сѣчня с. р. я одержавъ другій листъ ѣтъ п. Ольги Грабаръ, котра „на желанье брата Мирослава Добр-ого завѣдомляє мене, що мѣй „Господарь и Промышленникъ“ одержавъ дебитъ почтовый въ Россію по цѣнѣ 2 рублѣ 50 копѣекъ“. Мене тое донесенье здивовало, бо моя часопись яко чисто-господарска мала вже ѣтъ давна вхѣдъ до Россіи. Але оба листы насунули менѣ думку, що остаточно въ тыхъ предложенахъ и въ тѣй кречности Мирослава Добр-ого „щось“ непевного, тожъ я хотѣвъ написати листъ до него черезъ п. Ольгу Грабаръ, котрои адресъ бувъ менѣ вѣдомый, але стала менѣ на перешкодѣ недостача часу зъ причины великои експедиціи моей газеты и весѣлье.

„Актъ обжалованя удержує, мовьбы то я бувъ агентомъ Мирослава Добр-ого, мовьбы то я знавъ, що маю дѣло съ чоловѣкомъ небезпечнымъ, мовьбы то я пріобѣцявъ высылати кореспонденціи и дѣйстно кореспондувавъ съ Мирославомъ Добряньскимъ. Я се рѣшучо перечу. Такожъ протестую противъ слѣвъ акту обжалованя, мовьбы то я бувъ „ославленымъ“, „окричанымъ“ панславистомъ. У насъ въ краю есть звычай, що членѣвъ рѣжныхъ сторонництвъ рускихъ называемо то „москалѣфилями“ то „украинцями“ и т. д. Отжежь выразъ „москалѣфиль“ або „панславистъ“ може що найбѣльше значити чоловѣка, належачого до якогось сторонництва, але требабы доперва поставити доказъ на тое, що сей або той „панславистъ“ або „москалѣфиль“ поповнивъ якійсь чинъ карыдостойный, коли его потягаютъ до отвѣчальности. Въ конституційнѣй Австріи есть свобода думокъ такъ само, якъ свобода религіи и обряду; зъ того выходитъ, що треба судити пѣсля того, кто що чинитъ, а не пѣсля того, кто що мыслитъ. Я не сповнивъ нѣчого, що заслугувалобы на кару. О жаднѣй конспираціи я нѣчого не чувъ и не маю о тѣмъ понятя.

На поособенні питаня, задаваній зъ рѣжныхъ сторѣнъ, ѣтповѣдае обжалованый, що не пригадує собѣ дня, въ котрѣмъ именно ѣтвѣдавъ его Миросл. Добр-ій; не памятае, якъ бувъ одягненый; уважавъ его чоловѣкомъ приватнымъ; о руху нигилистичнѣмъ въ Станиславовѣ нѣчого не чувавъ.

Предсѣдатель: коли комисарь п. Махневичъ предпринимавъ у васъ ревизію, то жѣнка ваша ѣтзывалася до васъ: „казала я тобѣ, щобы ты не вдавався...“ Що тѣ слова жѣнки мали значити?

Обжалованый: Жѣнка моя думала, що я маю непріятности зъ тои причины, що выступаю яко ревный Русинъ або що выдаю руску часопись.

На пытаня о тенденціи и грошевѣмъ станѣ его часописи, заявляє обжалованый, що часопись есть чисто господарско-економичного содержаня; що всяка политика зъ неи выключена; „Господарь и Промышленникъ“ выходитъ два разы на мѣсяць, має 700 предплатниковъ и приноситъ навѣть зыскъ. Наконець обжалованый перечитъ закидъ, мовбы то ѣнъ бувъ „скрытый москалѣфиль“. Мирославъ Д-ській зайшовъ именно до него въ Станиславовѣ, бо знавъ его запевно яко редактора рускои газеты.

Предсѣдатель ѣтчитавъ опѣсля письма и брошуры, забраній у обжалованого. Знайдено брошуру пѣдъ заг. „*Конституція чи безправье?*“, ѣткрыте письмо М. Павлика до посла о. Озаркевича, друковане въ Женевѣ; дальше брошуру: „*Господину Льорисъ-Меликову*“, манифестъ до россійского народа съ начеркомъ конституціи для Россіи и манифестъ „*До магистрату мѣста Варшавы*“ съ вѣзваньемъ, щобы усунули династію Романовыхъ въ Россіи; — обѣ тѣ брошуры написаній однымъ авторомъ, Коробовымъ, а друкованій въ Женевѣ. Дальше забрано 15 чиселъ „*Вольного Слова*“, выходячого въ Женевѣ. Всѣ тѣ брошуры и письма суть заборонені въ Австріи.

Обжалованый толкуесь, що тѣ брошуры и газету „Вольное Слово“ дѣстававъ почтою зъ Женевы, не просивши нѣкого о тое. Однакожъ тыхъ брошуръ не дававъ нѣкому читати а навѣть замкнувъ ихъ въ своѣмъ мешканю, щобы кому не впали въ руки. (Въ тѣмъ мѣсци перервано о год. 12-тѣй розправу зъ причины заслабленя присяжного п. Рыльского.)

Защитникъ (дръ Дулемба) до обжалованого: Мѣжь иншимъ закинено вамъ, що вы мали ширити агитаціи панславистичнѣ тихцемъ а остожно, при продажи насѣня. Прошу выяснити, въ якій способѣ вы зближались до народу и въ чѣмъ лежала ваша дѣятельность мѣжь народомъ?

Обжалованый. Я належу до товариства бурсы въ Станиславовѣ и до филіи товариства имени Качковского. Ту и тамъ я есмь касіеромъ. Такожъ выдаю „Господаря и Промышленника“. Зъ того, що здѣяли тѣ три институція въ Станиславѣщинѣ, — то правдѣ не богато, а все таки досыть припадае на мене. А коли въ ихъ дѣятельности покажеся що злого (*підсесимим голосом*) то вся вина нехай спаде на мене! Я охотно беру ея на себе. Що до бурсы, то всякими заходами призбиралося зъ крейцаровъ гарный грѣшъ; куплено за 8.000 каменицю, потѣмъ добудувалося трохи, — при всѣмъ тѣмъ я самъ робивъ пляны и управлявъ будовою. Маетокъ бурсы выноситъ тепера до 15.000 зр.; есть на тѣмъ и довгъ, але при оглядній господарцѣ можна выйти. Се моя чинность касіерока въ буреѣ. Коли зъ нѣчого — щось зробится, то певно можна казати, що тѣ грошѣ московскій, але и то правда, що одинъ чоловѣкъ має таку натуру, що розголошуе свои дѣла, а другій дѣлае безъ розголосу, въ тишинѣ.— Що до моеи дѣятельности въ филіи товариства им. Кочковского, то въ р. 1879 въ устроеню господарско-промысловои выставы въ Станиславовѣ велика часть трудѣвъ припала менѣ. Товариство постаралося, щобы могло закладати склепы громадскій, хотѣло такожъ выдавати „Господаря и Промышленника“ на власну руку, але статуты того не дозволяли, тожъ я перенявъ тое дѣло на себе. Товариство укладало такожъ статуты для кружкѣвъ господарскихъ, щобы ширити промыслъ и раціональну господарку мѣжь народомъ и пѣднести ихъ. При продажи насѣня я не ширивъ идей панславистичныхъ, якъ се безъ жадного доказу удержуе прокураторія. Впрочѣмъ можна сказати, що я и газеты своеи уживавъ въ тѣй цѣли, — бо чого не можна сказати? Але я не почуваюся до нѣякои вины.

Обжалованый *Володимиръ Наумовичъ* (тожъ само говоритъ на просьбу присяжныхъ по польски) ѣтповѣдае на актъ обжалованя въ сей способъ: Не чуюся виннымъ головнои здрады, яку закидаеся менѣ въ актѣ обжалованя. Не знаю, чимъ мѣгъ бы я такъ провинитись. До гимназіи ходивъ я въ Коломыѣ и во Львовѣ. Въ Вѣдни бувъ я два мѣсяцѣ и слухавъ философіи; я пріѣхавъ тамъ 1 жовтня, а 20 грудня ѣтѣхавъ на свята до дому. Съ початкомъ лютого пріѣхавъ я зновъ до Вѣдня, а 10 лютого мене увязнено и привезено до Львова. Въ актѣ обжалованя робится менѣ закидъ, що *я* вже будучи въ Москвѣ набрався тамъ панславистичныхъ тенденцій. Отже на те мушу сказати, що я бувъ въ Россіи маючи лѣтъ 12, а (*съ усмѣхомъ*) не знаю, чи 12-ти лѣтна дитина способна перенятись въ загалѣ якими небудь идеями, а тымъ бѣльше панславистичными тенденціями, котрѣ мали бы бути Hochverrath. Въ Москвѣ бувъ я цѣлый рѣкъ. Се було передъ 8 чи 10 лѣтами, якъ я бувъ въ 2 кл. гимн. Княгиня Черкаска выробила менѣ мѣсце въ Никольскѣмъ Лицеумъ въ Москвѣ. О. Терлецкій зъ Житомира чи Головацкій (зъ Вильна) написавъ до ѣтця мого, що може менѣ выробити мѣсце, якъ тѣлько мѣй отець сего хоче и имъ напише. Отець згодився и ѣтписавъ, що добре. Я не радо ѣхавъ, але нашѣ маетковѣ стосунки були злѣ и се була причина, що я поѣхавъ, бо отець казавъ, що не буде посылати мене до школы. Въ Россіи бувъ я рѣкъ, а потому вернувъ я назадъ, бо и я не хотѣвъ тамъ зѣстати и почасти отець такожъ не хотѣвъ. Було дуже далеко, иншій свѣтъ, чужина. По укѣнченю гимназіи, съ кѣнцемъ червня 1881 поѣхавъ я до Скалата на вакаціи.

Предсѣд: Чи бувъ тамъ въ мѣсяцю липню Мирославъ Добряньскій? Обжал.: Бувъ, але не пригадую собѣ добре коли. Предс.: Чи вы знали Мир. Добряньского? Обжал.: Такъ єсть, знавъ. Я пѣзнавъ его передъ тымъ въ Чертежи. Предс.: А то якъ? Обж.: Було се такъ. Я бувъ слабый на груди и потребувавъ гдесь выѣхати на свѣжій воздухъ — въ горы. Отець радивъ менѣ поѣхати до Чертежа. Отець знавъ Адольфа Добряньского, знавъ Чертежъ — Предс.: Якъ? чи бувъ тамъ? Обжал.: Такъ зъ положеня, знавъ, що се въ горахъ и радивъ менѣ тамъ ѣхати. Такъ я поѣхавъ. Въ Чертежи бувъ я 5—6 день. Предс.: Ну, видите, то якось дивно. Щожь се поможе для хорого на груди ѣхати такъ далеко — зъ Скалата до Чертежа — и бути тамъ 5—6 день. Якъ на лѣкъ, то за мало. Чи застали вы тамъ Мирослава Д.? Обжал. Въ Чертежи я вже заставъ Мирослава Д. Ѣнъ выѣздивъ въ часѣ мого побуту два разы, я лишивъ его въ Чертежи. Я ѣтѣхавъ назадъ до дому, бо мене змучивъ той побутъ. Предс.: Чи вы розмовляли межи собою о политицѣ? Обжал.: Нѣ, мы такъ о звычайныхъ рѣчахъ; о политицѣ о стѣлько, о скѣлько ѣнъ оповѣдавъ о мадярскихъ ѣтношеняхъ, котрыхъ я не знавъ, а бувъ цѣкавый дѣзнатись. Поручень не дававъ менѣ Мирославъ нѣякихъ. Пытавъ мене тѣлько, куда думаю пѣйти на дальшій науки. Я сказавъ, що єще не знаю, на якій университетъ удатись, що може буду мусѣвъ пѣйти на теологію. Ѣнъ говоривъ, що дуже легко може менѣ выробити россійске стипендіюмъ. Я не дуже бувъ радъ тому, бо я знавъ, що въ такѣмъ случаю треба зъобовязатись на 10 лѣтъ до служby въ Россіи. Мирославъ Д. казавъ менѣ, що выробитъ стипендіюмъ безъ сего зъобовязаня. Я ѣтъѣхавъ зъ Чертежа и лишивъ ему мѣй адресъ, где буду мешкати въ Вѣдни. Я єще правдѣ не знавъ, чи буду въ Вѣдни, але на случай, якбы я бувъ въ Вѣдни, знавъ я вже напередъ, где буду мешкати: тамъ где мешкавъ мѣй отець будучи посломъ рускимъ. Мирославъ Д. почавъ менѣ намовляти, щобъ я бувъ кореспондентомъ до его часописи и присылавъ ему политичны новины. Я ему ѣтповѣвъ, що не маю часу, а притомъ не знаю, чи буду въ Вѣдни, бо я не певенъ, чи буду мати средства до жытя. Мирославъ Д. ѣтповѣвъ, що ѣнъ менѣ выробитъ стипендіюмъ

з другого товариства, бувших въ них по 2—3 рази на тиждень, розмовляють съ студентами, але ся загадки жадна удалася.

Опісля отчитано листы и письма найдены при ревизіи у Вол. Наумовича. Перше письмо — лист Мирослава Добрянського до В. Наумовича зъ 14 жовтня 1881:

„Получаю для васъ грошѣ и для Р. (нашего) тижня высилаю. Въ сихъ дняхъ пришлю програму. Прошу довѣдатись о Кравчинського (?) чи дѣйсно маютъ бѣгъ бути во Львовѣ; (?) мабуть вѣдомость о тімъ есть менѣ дуже важна, бо есть се убійца Мезенцова и для того повинен бути въ „Сачи“. Ще бы пійти нашимъ „нигилистамъ“. Думаю, що такъ не буде тяжко дістати его фотографію, бо такій богатырь буває у всѣхъ. Старайтесь бути найпильнѣйшими — я о найважочнѣйшими — и говорить съ хлопами (обов. обвязокъ обжалованого мають подъ „тяжкимъ“ розумѣти имя М. Добрянського. *Прим.* *редактора*.), а за ученый менѣ услуги дожидае „Вамъ звѣтна будучность. Долученый листъ „прошу выслати пійъ адресою Кулачковского.“

Обжал. отповѣдае, що того Кравчинського не сліджує Пред. поясняє, що програма, о которій згадуєся въ тімъ листѣ, есть выказомъ тихъ предметовъ, якій потрѣбній въ Россіи для революціонної служби. Суд. переводчикъ М. Брилецкій отчитує ту програму, котру тожъ самъ кажесь при ревизіи межи паперами Вол. Наумовича.

Обжал. поясняє, що М. Добрянській заохочував его, щобы способився до служби дипломатичної, говорячи, що мае великій нахылы с. с. завязи съ извѣстными особами въ Россіи и въ той способъ може выробити обжалованому сытле становище.

Дальше отчитано билетъ „Русскои Складатни“ зъ 19 грудня 1881 до Ивана Григорієвича (Наумовича) съ желаніями свята и нового року и такій же самъ листъ отъ о. Волод. Терлецкого зъ Житомира. Опісля отчитано листъ (на радше будучій листу), якій писавъ обжал. Вол. Наумовичу до М. Добрянського, а тожъ само знайдений при ревизіи.

„Львовъ 1 (20) листопада 1881. Милостивый Государь Мирославъ Адольфовичъ! Посылаю Вамъ нашу статю о „Сачи“. Незадовго буду мѣть дізнатись много тайныхъ рѣчей о „Сачи“ бо мій товарищъ мае у нихъ велике познакомленіе и хлопецъ часто до О. Терлецкого. Посылаю тежъ свята и статю „*Deutsche Zeitung*“ о Верещагинѣ. Невдовзѣ вышлю Вамъ статю о головнѣмъ органѣ галицкихъ нигилистовъ „Сачи“.—(„Сачи“ есть се литературно-научно-политична часопись, выдавана во Львовѣ мѣщанами въ русскомъ языцѣ, правописною фонетикою, основаною майже выключно русскій литературѣ и наукѣ, а въ значно меншій части и мѣстній Русинбвъ).

Предс.: Вы кажете, що вы зобрали съ М. Добрянського и не писали нічого о нигилистахъ и нигилистахъ, а тутъ показуєся, що вы еще и листи не только пишете, але й заповѣдаете ще цілый „артикулы“ (статіи)? Обжал.: Се не выходить до другои части моеи дѣятельности, на Кіевскихъ жадныхъ отъ мене донесень о нигилистахъ товариствахъ. Впрочімъ я того листу не писавъ. Предс.: Въ слѣдствіи признали вы, що се брулёнъ листу, якій вы высылали до К. Добрянського.

Дальше отчитано брулёнъ другого листу писаного до М. Добрянського слѣдуючого змісту:

„Они“ вестме зъ постоѣнныхъ отношеній зъ нигилистами во Львовѣ и Женевѣ. Особливо приміромъ О. Терлецкій, котрого удержує Драгоманъ, Подолинскій, Косъ и Ивакевичъ... Якъ важнымъ мѣсцемъ есть малорусскій „Сачи“, доказомъ сего есть то, що коли недавно прибувъ зъ Россіи одинъ нигилистъ зараз удався до „Сачи“. Недавно бувъ тамъ зъ листомъ у Ивановича, котрый ему недобрый зъ нигилистъ удався зъ початкахъ жовтня до Болгаріи на агитацію. Организаціи не маютъ жадни, а только громадятся около поодинокихъ людей, якъ Терлецкій въ Вѣдни, а Франко въ Львовѣ и для того богато молодыхъ людей дістае съ нихъ. Коли бъ мали организацію, то бызабы съ ними пристъявати. Впрочімъ [illegible] гадаю и може буть, що знайду. Нового не вічого, только въ Краковѣ бувъ новый [illegible] нигилистовъ. Въ газетахъ не ма нічого [illegible] о россійскихъ справахъ. Въ Синоку при выборахъ до рады мѣской выбрано только 4 Поляковъ а 11 Русинбвъ. Поляки хочуть теперь [illegible] польскій языкъ на желѣзницахъ въ Галичинѣ. „Сачи“ есть газета несоціялистична, але есть органомъ Франка“

Обжал. отповѣдае, що и сего листу не писавъ. Вставъ сов. Маевскій представляє обжалованому, що зъ сего листу оказуєся, що бувъ зъ М. Добрянському не только о соціялистахъ, але и о отношеняхъ краю, о выборахъ до мѣской рады въ Синоку. Обжал. Изъ корреспондентъ хотѣвъ я и загалъ нічого нового.

Въ кінцѣ сего отчитано листъ Вол. Наумовича до матери писаный зъ Вѣдни зъ початку 1882 ищадливъ увязнення о. Ивана Наумовича и о. Максыма Наумовича и о отбуваючи ревизіи у Володимира Наумовича.

Предсѣдатель перериває розправу о ½ 8 год. вечеромъ.

Третій день розправы — середа 14 червця.

Початокъ о ½ 9 год. рано. Дальше переслухане обжал. *Володимира Наумовича.*

Заступникъ прокураторія задае обжалованому чисельній питання, котрій однакожъ мало що выясняють справу. На питанье, для чого, коли другій люде на становищу довставали отъ М. Добрянського только 25 зр. мѣсячно, обжалованый побиравъ два рази таку пенсію и за то, якъ самъ подае, высылавъ лише 3 кореспонденціи, отповѣдае обж. В. Наумовичъ, що яко новый человѣкъ въ Вѣдни потребувавъ помочи и плативъ одному своему товарищови за вѣдомости зъ тыхъ грошей, якій самъ одержувавъ. — Дальше поясненіе обжалованый, що М. Добрянській для того вѣнъ таку загадочну кореспонденцію и змѣнявъ адресы, понеже на случай выслѣдженя сеи переписки обавлявся неприємностей для себе въ Австріи, а не въ Россіи; поясняє дальше, що Рашевскій самъ пріѣшовъ до него и представився ему яко Полякъ зъ Варшавы, и що Рашевскій знавъ о переписцѣ обжалованого съ Добрянськимъ. Дальше говорить засл. прокуратора: Шпигунство соціялистовъ и нигилистовъ не есть остаточно рѣчею карыдостойною, але шпигувати своихъ власныхъ колегбвъ есть просто пѣдлою рѣчею... Дръ Искрицкій выскакує свій жаль зъ причины що имо высказаныхъ слбвъ прокуратора и на підставѣ §. 235 проц. кар. звертаєся до предсѣдателя зъ просьбою, щобы перестерѣгавъ сей принесъ устабы. Засл. прокуратора справдує, що не бтносивъ сего слова до особы, але до самои рѣчи; впрочімъ откликує выразъ котрый ему вырвався въ горячцѣ.

Нѣмъ приступлено до дальшого переслуханя обжал. Волод. Наумовича, забравъ защ. дръ Искрицкій голосъ, пбдносячи, що въ актѣ обжалованя нема наведеныхъ нѣякихъ фактбвъ, зъ котрыхъ малибы обжалованій оправдуватися; зъ тои причины ставляє дръ Искрицкій внесенье, щобы судъ звернувъ ц. к. прокураторіи актъ обжалованя до доповненя, — наще запала бтмовна ухвала суду, якъ се ниже було подано въ Ч. 42 „Дѣла.“ Дальше хотѣвъ дръ Искрицкій пояснити справу выборбвъ въ Синоку, яко тамошный житель однакожъ предсѣдатель перериває тутъ увагою що поясненя мае давати обжалованый а не защитникъ. Потбмъ приступлено до дальшого переслуханя обжал. *Володимира Наумовича.* На питанья дра Искрицкого бтповѣдае обжалованый, що не допустився нѣякого чину змѣряючого до бторванія Галичины, Буковины и нбвнбчнои Угорщины бтъ Австріи, що не старався нѣчимъ вызнати якого небезпеченьства зъ внѣ для Австріи або повстаня и вбйны домашнои у внутрѣ; що есть филологомъ, знае языкъ рускій, польскій, нѣмецкій и россійскій добре, языкъ французскій англійскій и италійскій слабо, а теперь учився языка турецкого и перского и въ тбй цѣли учащанъ до орієнтальнои академіи въ Вѣдни. Говорить дальше, що будучи въ Вѣдни пересыджував рано въ университетѣ на наукахъ, що до кавярнѣ ходивъ дуже рѣдко — только на другє снѣданье, коли дуже мало людей, а вечерами часомъ выходивъ съ своимъ господаремъ Тапферомъ до поблизькои реставраціи, где збирались нѣмецкій стоваришення демократичнѣ. На дальше питанье дра Искрицкого, для чого посылки грошей въ Россіи до него могли пбсля его думки розбудити пбдозрѣнье, бтповѣдае обжалованый: „Бо есьмъ Русиномъ а гдекій — с. с. суть бодай пбдозрѣня, що гдекій маютъ знязи съ Россією и переписуются. Дальше питае дръ Искрицкій, чи не було замѣру, с. с. чи отець не подававъ обжалованому мысли, щобы бнъ по укбнченыхъ студіяхъ оженився съ Вѣрою Добрянською, дочкою Адольфа Добр., и чи не для того казавъ бувати у Добрянськихъ? Обжалованый бтповѣдае: „нѣ, нѣколи немавъ я тои мысли.“ Бтакъ поясняє обжалованый, що писавъ свбй протоколъ въ слѣдствіи въ дуже змученбмъ и майже непритомнбмъ станѣ, бо коли его увязнено, везено цѣлу добу и бнъ не спавъ днѣ ночи, а потбмъ достався еще до зимнои целѣ, — тожъ и тѣ слова въ протоколѣ: „що зъ моихъ папербвъ можнабы мати пбдозрѣнье о чімсь такбмъ“ (с. с. о головнбй здрадѣ) не можуть мати ваги, писаній безъ розваги и свѣдомости, що есть голосна зрада. Наконецъ на питанье защ. дра Лубинського поясняє обжалованый, що М. Добрянській выдавався ему человѣкомъ легкимъ, авантурникомъ, що любивъ багато хвалитися и мылити очи; дальше поясняє, що въ загалѣ знавъ о существованю славянськихъ комитетбвъ, але доперва Рашевскій сказавъ ему, що Мирославъ Добрянській есть членомъ славянського комитету въ Петербурзѣ.

(Дальшій тягъ въ додатку.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Россійскій амбасадоръ въ Вѣдни*) Убрилъ здбтинъ именованый членомъ державного совѣту и мае удатись до Петербурга. О тбмъ завѣдомивъ вже правительство австрійске. Кто буде его наступникомъ, доси не вѣдомо.

(*Князь Александеръ болгарскій*) прибувъ дня 14 червня до Вѣдня и замешкавъ въ цѣсарскбмъ замку.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Димисія министра дѣлъ внутрѣшнымъ, гр. Игнатьева, есть найважнѣйшимъ фактомъ въ теперѣшнбмъ станѣ внутрѣшныхъ бтношенъ Россіи. Розумѣеся, що о тбй справѣ не можуть россійскій газеты говорити всеи правды; звѣстно, въ Россіи нема такои свободы печати, якъ где инде. А все таки цѣкаво буде знати, що о тбмъ пише либеральный дневникъ „Голосъ“. Подаемо содержанье статіи „Голоса“: „Гр. Игнатьевъ не щадивъ енергіи, щобы утихомирити россійску суспбльность, потрясену выпадкомъ 1-го марта (с. с. замордованьемъ царя Александра II.) О тбмъ свѣдчатъ: упадокъ многихъ дневниковъ и журналбвъ (мѣжъ иншими „Порядокъ“) заведшуваня дневниковъ и журналбвъ, заведеный станъ облоги (т. зв. „положеніе объ охранѣ“ особенно въ южнорускихъ губерніяхъ); нове „положеніе о подназорныхъ“ (надзбръ полиціи — далеко острѣйшій, якъ бувъ перше), и т. д. Въ тбмъ направленю працювавъ гр. Игнатьевъ дуже ревно. Не менше ревно поднимавъ гр. Игнатьевъ и справы дотыкаючѣ внутрѣшного стану державы, якъ: питанье о выкупѣ платежей, питанье о продажи горячихъ напоѣвъ, питанье о переселенію селянъ и т. д. Зъ того выходитъ — замѣчае сарказтично „Голосъ“, — що нѣкто не може бтмовити гр. Игнатьеву инціятивы и енергіи. Однакожъ коли взяти въ кулъ всѣ чинности гр. Игнатьева за 12 мѣсячне его руководство внутрѣшною политикою Россіи, то треба сказати, що край (суспбльность) не лишъ не выйшовъ зъ стану напруженого ожиданя, але може бути елементбвъ тревоги нагромадилось навѣть бѣльше. Розумѣеся, що результаты управы гр. Игнатьева не можуть бути ставлені въ вину єму одному: крбмъ него винна була метода, котра полягала на тбмъ: внутрѣшній недостатки и заколоты полагоджувати старыми средотнами, признаными въ другихъ краяхъ яко нездалѣ. Зъ питань, дотыкаючихъ внутрѣшного стану Россіи, гр. Игнатьевъ выдвигавъ на порядокъ дневный питанье такѣ, що могли на часъ звернути на себе увагу, але въ загальнбмъ сноѣмъ значеню не дотыкали тыхъ условій, котрѣ суть причиною суспбльныхъ недугъ. Длятого то цѣлый рбкъ управы гр. Игнатьева можна уважати дармо пропущеными, хочь много питань пбднято, и предпринято много мѣръ. Въ тбмъ то и заключаєся причина утомленя гр. Игнатьева: нѣчо такъ не утомляє, якъ безплодна робота.“ Въ тбй статіи „Голоса“ много сказано, а многого можна дочитатись еще и зъ помѣжъ строчокъ. Не менше неприхильно приняла либеральна печать россійска именованье гр. Димитрія А. Толстого наступникомъ гр. Игнатьева. Послухаймо, що о тбмъ пише кіевскій „Трудъ“: „Ново-назначеный министеръ управлявъ черезъ 14 лѣтъ министерствомъ народнои просвѣты. Дѣятельность его на тбмъ поли була такъ довга и скбнчилася така недавно, що згадувати о характерѣ тои его дѣятельности буде лишнымъ. Нѣ о одномъ зъ государственныхъ дѣятелѣвъ не писали такъ много, (розумѣеся: неприхильно) якъ о бувшомъ министрѣ народнои просвѣты. Всѣ статіи о нѣмъ читались съ незвычайнымъ интересомъ, бо дотыкали найжизненнѣйшого предмету — выхованя молодѣжи. Бѣльшость тои молодѣжи теперь являєся вже яко суспбльный дѣятель. Такимъ чиномъ гр. Толстому, яко министру внутрѣшныхъ дѣлъ, припадае рѣдка и завидна доля мати сотрудниками и помбчниками своихъ выхованцѣвъ. Наша газета („Трудъ“) неразъ высказувалася о гр. Толстбмъ, яко государственномъ дѣятелю. Тое дае намъ пбдставу, при случаю нового его именованя обмежитись лишъ на сѣй короткбй згадцѣ.“ Прочитавши тѣ слова „Труда“ можна также богато догадатись зъ помѣжъ строчокъ; анѣ одного доброго слова, сказаного въ користь нового министра, анѣ одного слова надѣї на его будущу дѣятельность.

„Правительственный Вѣстникъ“ оголосивъ вже потвержденый царемъ „статутъ крестьянского (селянського) банку земельного“. Дѣятельность крестьянского банку не розпространяєся на Сибѣрь, Закавказскій край и на губерніи польскій и прибалтійскій.

Цѣкаво буде розглянутись, якъ бтнеслись до змѣны министра дѣлъ внутрѣшныхъ въ Россіи газеты австрійскій, передовсѣмъ же газеты столичнѣ. Neue fr. Presse зазначує передовсѣмъ, що Игнатьевъ нѣчого не здѣлавъ для получшеня внутрѣшныхъ бтношенъ въ Россіи, — противно, они за него погбршились. Але гр. Игнатьевъ лишъ зъ назвы бувъ министромъ дѣлъ внутрѣшныхъ, бнъ головно вилывавъ на дѣла заграничнѣ. Бнъ не бувъ анѣ либеральный анѣ консерватистъ, а бувъ интриганомъ, значитъ: тымъ, якимъ бувае дипломатъ; нынѣ такъ, завтра инакше, разъ разъ думаючи лишъ о тбмъ, якбы то противника пбдбѣти зрадою. Длятого то бнъ и зразивъ собѣ всѣ партіи. Министеръ справъ заграничныхъ Гиросъ справдѣ все заявлявъ, що стоитъ за мирною политикою заграничною, але поки гр. Игнатьевъ бувъ министромъ, поти Гиросъ все бувъ нимъ вязаный. Neue fr. Presse надѣеся, що новый министеръ гр. Толстой не буде мѣшатись въ справы заграничнѣ и не буде перешкоджувати Гиросови. Се на великій способъ есть вже кроквъ напередъ, — хочь гр. Толстой не сотворитъ новои еры. И годѣ. На либерабвъ въ родѣ Лорисъ-Меликова, Абазы, Милютина, Валуева еще не насѣвъ часъ. — Стара Presse думае, що упадокъ Игнатьева есть для Европы новою порукою удержаня мира, о скблько на тое Россія може мати вплывъ. Presse вычисляє всѣ неповодженя политики Игнатьева; тѣ неповодженя и личній непорозумѣня (съ Катковымъ и Побѣдоносцевымъ) були причиною его упадку. Presse думае, що Толстой не бтповѣдный на становищѣ министра дѣлъ внутрѣшныхъ особливо въ теперѣшныхъ такъ тяжкихъ часахъ. Бнъ буде лишь орудіемъ въ рукахъ Побѣдоносцева и Каткова, котрі мають теперь великій вплывъ; тблькожъ ретроградна политика не есть средотвомъ до выгоды хороб россійскихъ. Wiener Allg. Ztg. рѣшенъ твердить, що уступленье гр. Игнатьева есть корыстне для цѣлои Европы. Поки бнъ бувъ министромъ, поти Европа все недовѣряла Россіи. Особливо въ сферахъ правительственныхъ въ Вѣдни его дымісія мусѣла бути симпатично принята. Рѣвнож Wien. Allg. Ztg. не видѣвъ нѣяких либеральныхъ реформъ по гр. Толстою, бо се — „отворусся чистои крови“.

Франція. Парламентъ французскій приняв въ другбмъ читаню проектъ закона о розводахъ. — Комісія будентова парламенту бтклинула предлгъ для французского посольства при Ватиканѣ.

Нѣмеччина. Вчерашній телеграмъ зъ Берлина приносе намъ вѣсть, затверджуючу нашій здогады о судьбѣ правительственного предложена о монополю тютюну. Мимо того, що кн. Бисмаркъ самъ лично бравъ участь въ дебатѣ, промовляючи аже два рази и то тепомъ дуже рѣшучимъ, мимо того парламентъ бтхинувъ монополъ тютюневый дуже значною бѣльшостею голосбвъ, бо 276 голосами противъ 43 голосбвъ.

Єгипетъ. Справа єгипска черезъ кровавій сцены въ Александріи, о которыхъ мы доносили минувшого разу, все еще не сходитъ зъ першого плану въ области заграничної политики. Въ Парижи и Лондонѣ бтбулися конференціи министрбвъ и на нихъ ухвалено, що Англія и Франція по выпадку въ Александріи и на случай неудачи мисіи турецкого повномочника Дервиш-паши не позволятъ, щобы Турція интервеніовала въ Єгипетъ яко держава суверена, але згодяться на интервенцію Турціи зъ мандату европейскихъ державъ. Колибъ Турція не приняла на себе тои мисіи, то Англія и Франція самѣ пбдбймутся интервенціи въ Єгипетъ а навѣть готовѣ дѣлати на власну руку, щобы удержати порядокъ и status quo въ державѣ наднильскбй. То само заявили амбасадоры англійскій и французскій гр. Кальноки у Вѣдни. Въ загалѣ Франція и Англія домагаются безпроволочного скликаня конференціи. Теперь, якъ доносять зъ Константинополя, вже навѣть бѣльшбсть турецкихъ министрбвъ годится на конференцію, противный бй тбльо султанъ, все надѣючись на успѣхъ мисіи Дервиша паши. Послы французскій и англійскій въ Константинополи, поперті всѣми другими державами напираютъ на Порту, щобы пристала на збѣранье конференціи. Справа александрійска булѣ предметомъ интерпеляцій въ парламентахъ англійскбмъ и французскбмъ. Французскій министеръ дѣлъ заграничныхъ Фрейсине бтповѣдавъ въ сенатѣ. Бнъ заявивъ, що войска єгипскій выступили противъ забурень въ Александріи справдѣ не сильно, але все таки сповнили свій обовязокъ. Теперь силу збройну скрѣплено, есть отже надія, що спокбй вже не буде бѣльше нарушеный. Причина кровавыхъ заколотбвъ въ Александріи була чисто случайна, безъ характеру религійного або политичного (?). На всякій случай однакожъ правительство французске починило бтповѣдній кроки для забезпечены своихъ пбддапыхъ. Въ англійскбй палатѣ низшбй бтповѣвъ на дотычну интерпеляцію Дилке, що въ Александріи вже зовсѣмъ спокбйно. На розказъ турецкого повномочника Дервиша-паши скрѣплено войскову залогу Александріи до 12.000 людей. Доси не сконстатовано на певно цифры убитыхъ. Самъ кедивъ съ Дервишемъ-пашою удалися до Александріи. Впрочімъ на разѣ не мбгъ Дилке нічого бѣльше въ тбй справѣ сказати. Правительство греческе рѣшило на завбваньє конзула выслати свій корабель до Александріи. Австрійска елегата „Landon“ достала наказъ безпроволочно удатись до Александріи. Въ недѣлю мае прибути до Трієсту 1000 Европейцѣвъ, утікаючихъ зъ Александріи.

НОВИНКИ.

— **На протестъ Добромильского монастыря оо. Василіянъ** внесеный также и до ц. к. Намѣстництва, относно ц. к. Намѣстництво, що бтданье позиціяту и заряду мастку Василіянського монастыря въ Добромили въ руки патрбвъ еузутбвъ послѣдувало въ порозумѣню римской курія съ найвышшими властями правительственными (розумѣеся, противъ волѣ нашои верховної власти духовної), що отже ц. к. Намѣстництво не видится въ положеню выступити противъ сего зарядженя. Якъ зачуваемо зъ достовѣрного жерела вносятъ оо. Василіяне зъ Добромили рекурсъ противъ сего рѣшеня ц. к. Намѣстництва, а то тымъ бѣльше, що фундація Добромильского монастыря вдеся дотычащихъ актбвъ фундаційныхъ выразно есть застережена противъ чіи небудь посторонної ингеренціи, а выразно и выключно призначена и фундована лише для самыхъ Добромильскихъ оо. Василіянъ.

— **Мужественне наступованье оо. Василіянъ** такъ достойне нашого чину св. Василія, и наглядно доказуюче дбалбсть нашихъ оо. Василіянъ о добро свого чину и гр. нат. церкви, вызвало загальне одобренье и одушевленье на цѣлій Галицкій Руси. Зъ всѣхъ сторбнъ доходятъ насъ числены вѣсти о такихъ доказахъ повного довѣрія и пбдношится гадки, переслати адресы довѣрія мужественнымъ защитникамъ нашого чина Св. Василія, нашого обряду, а посередно и нашои народности. Честь, кому честь.

Протестъ противъ бтдана оо. Василіянъ въ руки оо. езуитамъ внесли многій громады пбдгаецкого повѣта.

— **Въ четвергъ бтдано добромильскій монастырь оо. езуитамъ.** При бтданю були присутнѣ: правительственный комисаръ, провинціялъ оо. Василіянъ

Сарницкій, провинціалъ езунтовъ патеръ Яцковскій и будущій ректоръ василіянъского новиціяту пат. Щепковскій зъ Новои-веси. Новиціятъ буде отворенный доперва на вересни, а тымчасомъ ôтбудатись буде репарація монастыря.

— **Vorübergehende Massregel — nur 25 Jahre!** Говорятъ, що Впреосв. нашъ митрополитъ бувъ при кôнци минувшого мêсяца у министра вêроисповêдань п. Конрада и говорывъ съ нимъ въ справ ôтдана новиціяту и монастыря добромильского пп. езунтамъ. — „Das ist eine vorübergehende Massregel, welche nur — 25 Jahre dauern wird!“ — сказавъ п. министеръ. Двацять и пять лêтъ! — кругла цифра.

— **Преосв. епископъ Іоанъ Ступницкій** выêхавъ зъ Перемышля дня 9 л. червня до купелей въ Карлсбадъ на 6 тыжднêвъ.

— **Речинець для конкурсу парохіяльного** призначеный на дни 28 и 29 червня с. р. ôтроченый для важныхъ причинъ на познêйше. Прошеня о призволенье пôддатися испытови вже рêшенй; важній будутъ и на новый речинець, котрый пôзнêйше буде вызначеный.

— **Куренда до руского духовеньства въ справ выдавництва „Wzory przemysłu domowego na Rusi“.** Митрополича консисторія завôзвала повторно духовеньство, щобы надсылало всякій взôрцê домового промислу (гафты, вышивки, малюнки, писанки и т. д.) до мêско-промыслового музея во Львовê, котре выдае тй взôрцê въ рускôмъ, польскôмъ и французскôмъ языцê и тымъ чиномъ причинюесь до обзнакомлювання ширшого свêта съ краевымъ промысломъ домашнымъ. Взôрцê належитъ присылати на адресу заряду мêско-промыслового музея во Львовê.

— **Розруха антижидôвскій въ Пôдгайцяхъ.** Зъ Пôдгаецъ пишутъ намъ: Въ недêлю, дня 11 лат. червня о мало не були мы свêдками подôбного погрому жидôвъ въ нашôмъ мêстê, якій бувавъ на Украинê и въ Польщи. Лишь незвычайнôй енергіи пôдгаецкого бурмистра, п. д-ра Цвиклицера треба завдячити, що непорядки скôнчились на малôмъ. Причиною непорядкôвъ була безгранична жидôвска напасть. На вчорашнôй розправê карнôй въ пôдгаецкôмъ судê представився фактъ такъ: Селянинъ Олекса Джулиньскій зъ Сельця коло Пôдгаецъ прійшовъ до рêзника Лейбы Рейтмана и просивъ розмêняти ему 10-крейцаровый срêбнякъ на дрôбній. Лейба Рейтманъ ôтповêвъ: „не маю“. Селянинъ на тое: „коли не ма, най и не буде“ и пôшовъ дальше до другои и до третои крамницê, щобы розмêняти шêстку. Лейба Рейтманъ въ слêдъ за Олексою Джулиньскимъ зайшовъ до третои крамницê и тутъ ударивъ его кулакомъ въ лице такъ сильно, що бêдный селянинъ ажъ повалився на землю. Тогды Рейтманôвъ сынъ вхопивъ въ руки желêзный однофунтовый тягаръ и почавъ нимъ окладати Джулиньского. Не досыть на тôмъ; товпа жидовы саранчою злетêлась, впала до крамницê, зачинила за собою дверê и товкла Джулиньского ажъ до безпритомности; потôмъ еще злитого кровію волочила передъ крамницею. Такій жидôвскій геронизмъ мусêвъ очевидно выкликати роздраженье мêжь христіяньскимъ народомъ, котрый якъ звычайно въ пополудневôй порê въ недêлю численно збирався на мêстê. И отъ наразъ надъ 1000 народа христіяньского въ однôй хвилê поломали мêскій страганы и уоруживши въ складовй части страганôвъ, почали ними окладати жидôвъ, не пытаючи анê на полъ анê на вêкъ. Въ битцê було легко покалêченыхъ а властиво покровавленыхъ кôлькохъ селянъ, а кôлько жидôвъ — не знати; жиды що силы утêкали до хатъ, а раненыхъ заносили въ „беты“. Самій жидôвскій свêдки зôзнавали въ судê, що жидова пôдгаецка дôстала того дня добру памятку. Розумêесь, що непорядокъ, якъ вже высше сказано, бувбы мавъ далеко гôршй наслêдства, колибъ бурмистръ дръ Цвиклицеръ не бувъ наказавъ полиціянамъ добути оружія и тымъ ôтъ разу запобêгчи великимъ кровавымъ сценамъ. Жандармы не мêшалися до бôйки. Жиды зôзнавали въ судê, що поодинокій христіяне заохочували другихъ, щобы били жидôвъ, „якъ въ Россіи“ и намêряли ударити въ дзвоны на тревогу, щобъ тымъ попхнути народъ до кровавыхъ екоцесôвъ. (Се, здаесь лишь жидôвска выдумка.) Одинъ жидъ, Борухъ Брайнесъ зложивъ свêдоцтво въ судê, що звêстный нашъ купецъ п. Теодоръ Досинчукъ намовлявъ народъ до розруху. П. Досинчукъ внêсъ сегодня до ц. к. прокураторіи въ Золочевê — куда ôтсылаются акта судовй въ недêльного розруху, жалобу, що Борухъ Брайнесъ зложивъ фалшиву присягу. Цêла та справа пôдгаецка буде вестися въ Золочевê. Надêятись, що въ своêмъ часê повêдомлятъ Вп. читателêвъ „Дêла“ съ токомъ тои справы. *А. Т. Осиповичъ.*

— **Непорядки въ Перемышли.** Въ четверъ рано и въ вечеръ бувъ Перемышль видовищемъ уличныхъ непорядкôвъ, котрй задля швидкои и енергичнои интервенціи властей не мали жадныхъ нещасливыхъ наслêдствъ. Причину до непорядкôвъ дала мêска полиція. Полиціяне побили сторожа одной каменицê за невывезене смêтье такъ сильно, що ôнъ въ наслêдство того побитя дôставъ спинлептичный нападъ и мусêвъ бути ôтвезеный до шпиталю. Той случай выкликавъ великое роздражненье мêжь жителями Перемышля и вже рано велика товпа народу згромадилась передъ будынкомъ уряду громадского и почала голоснымъ крикомъ обявляти свое невдоволенье. Староста выславъ одного урядника и той наклонивъ товпу розôйтися. Але вечеромъ численй товпы народу почали перебêгати съ крикомъ и свистомъ улицê. Урядникъ староства анê жандармерія не могли повздержати тыхъ демонстрацій. Тогды староста зажадавъ асистенціи войсковои а рôвночасно самъ въ товариствê бурмистра удався на мêсце непорядкôвъ. Збêговиска скôнчилися, а интервенція войскова обмежилась лишь на патроляхъ по улицяхъ. Двохъ найголовнêйшихъ екоцедентôвъ арештовано. Староста перемыскій, зараз на першу вêдомôсть о надужитю полиціи мêскои, ôтнêсся до прокураторіи для выточеня слêдства и судъ вже арештувавъ двохъ полиціянôвъ.

— **Зъ Тысьменицъ** пишутъ намъ: Єсть надêя, що наше мêсто зачне будуватися красшими домами, бо рада громадска ухвалила позволити будувати домы лишь муровани и блясою покрытй. Щобы погорêльцамъ прійти въ помôчь, рада громадска заложила власну цегольню, зъ котрои погорêльцй можутъ кунувати цеглу по цêнê выробу. Зъ добровôльныхъ жертвъ для погорêльцêвъ зôбрано доси около 4000 зр. и троха матеріялôвъ. Пôдъ умêтнымъ руководствомъ нашого сотрудника о. Вас. Мотюка почавъ розвиватися у насъ хоръ спêву церковного и свêтского. Надêемося, що о. Мотюкъ вытревае при своêй дотепершнôй усердности въ тôмъ дêлê, а наше спêволюбиве мêщаньство не занехае користати зъ безплатнои науки спêву.

— **Зъ надъ Стрыя** пишутъ намъ: Въ селê Ясени до парохіи Устрики дольній до епархіи перемыскои належачôмъ выставлена нова красна церковь съ 3 копулами побôчь лат. костела на мêсце старенькои, вêкомъ похиленои церковцê за стараньемъ о. Теодора Карпяка пароха устрицкого, ч. Ивана Пужака начальника громады Ясеня и ч. громадянъ Ясеньскихъ руского обряду. Нова церковь есть теперь окрасою цêлои окрестности. О. Теодоръ Карпякъ помимо свого короткого урядованя умêвъ вплынути на своихъ парохіянъ до ч. Ясеня такъ, що тiи помимо всякихъ перепонъ зъ стороны противникôвъ нашого св. обряду и народа въ протягу 5 мêсяцêвъ зимовою порою выставили церковь, котра 25 лат. марта 1882 зôстала поблагословлена и на службу Богу ôтдана. Честь нашимъ дêятелямъ, честь такимъ громадамъ.

— **Зъ Залозець** пишутъ намъ: Въ наслêдство всякихъ польскихъ агитацій, звêстныхъ читателямъ „Дêла“ зъ попередныхъ дописей, напастливôсть поодинокихъ исповêдникôвъ лат. обряду проявляеся, жаль сказати, при всякôмъ случаю. Такъ и минувшои недêлê пôдчасъ походу руском процесіи допустився одинъ латинникъ образы рускоого обряду, стараючись выкликати непорядки въ процесійнôмъ походê. Священики рускй, бравшй участь въ походê, внесутъ на екоцедента жалобу въ судъ.

— **Духовнй місіи руского духовеньства** ôтбудутся въ деканатê *стрыйскôмъ* 1) въ Семигиновê на празникъ Воздвиженія Ч. Креста; 2) въ Покровцê на Покровь преосв. Дêвы; 3) въ Дашавê при кôнци жовтня. Въ деканатê *богородчаньскôмъ*: 1) въ Марковôй въ день св. Іоана Крестителя; 2) въ Горохолинê на празникъ Покровы пресв. Дêвы; 3) въ Богородчанахъ въ день Успенія преосв. Богородицê.

— **Руска читальня мêщаньска въ Бродахъ.** Якъ доносятъ намъ мêщане зъ Бродôвъ, заложили они тамъ свою читальню и сего мêсяца пôслали статуты читальнê для потвержденя до ц. к. намêстництва до Львова. Въ письмê до насъ признаютъ мêщане съ вдячностею заслужений заходы оо. Сêрка зъ Гаêвъ Старобрôдскихъ и крыл. Лотоцкого зъ Бродôвъ около заложеня читальнê. Мêщане заложителê читальнê маютъ надêю, що такожь численна руска интелигенція въ Бродкхъ покаже мêщаньскôй читальни свою помôчь.

— **Кôлько теперь россійскихъ жидôвъ въ Бродахъ?** Урядова „Gazeta lwowska“ подае слêдуючй данй: Пôсля конскрипціи львôвского комитету було дня 2 л. червня въ Бродахъ 12.467 емигрантôвъ; комитетъ бродскій списавъ ôтъ 3 до 12 червня 1.606; — разомъ отже було 14.073 россійскихъ жидôвъ. Зъ того числа выправлено до Америки: 12-тымъ транспортомъ 106; 13-тымъ 266; 14 тымъ 246; 15-тымъ 255 а 16-тымъ 266. Завернено назадъ до Россіи черезъ Радзивилôвъ 199 а черезъ Волочиска 27; примусово выдалено зъ краю 40. Въ загалê выправлено за границю 1.405. Лишилось отже дня 12 л. червня **12.668** жидôвъ россійскихъ въ Бродахъ. Въ наслêдство нового розпорядженя правительственного всêхъ жидôвъ россійскихъ стягаютъ зъ краю до Бродôвъ. Громады, въ котрыхъ такй непрошеный гостê укрываются, повинній заразъ завêдомляти о тôмъ политичнй власти; инакше самй черезъ свое недбальство потерпятъ шкоду. Во Львовê есть теперь около 400 емигрантôвъ, велику часть вже вывезено до Америки.

— **Зъ Збаража** довêдуемось, що тамошна публика щиро повитала нашъ театръ рускій и численно учащае на представленя. Замêсцева публика доси ще слабо була заступлена. Доси представлено 4 л. червня „Ксантину зъ надъ Полтвы“, 6-го „Назарь Стодоля“ съ апотеозою Шевченка, 8-го „Фальшôвники банкнотôвъ“, 10-ого „Ревизоръ зъ Петербурга“, 11 го „Бêдна Марта“, 12-го „Пôдгôряне“, 13-го „Капраль Тимко“, 14 го „Сватанье на Гончарôвцê“. Въ суботу (17-го) ôтограно на доходъ пп. Пясецкихъ „Французкй селяне“, а въ недêлю (18-го) „Золотый Монсъ“. Откликуемось до окрестнои публики, щобъ громадною участею поперала нашъ театръ, котрый лишь до кôнця сегомêсяця мае остати въ Збаражи.

(о) **Рускій театръ въ Тернополи.** Въ четверъ 25 л. мая ôтограно на XV, зъ черги представлению добре звêстну цêлôй галицкôй публицê оперетку Котляревского „Наталка-Полтавка“. Хочь вже стôлько разôвъ представлювано сю, такъ сказати бъ, обôграну оперетку, а всежь она находитъ щирихъ любителêвъ. Сценичне представленье выпало хорошо, лишь п-нê Стефуракова въ ролê Наталки спадала часто зъ тону; зô взгляду на чистый спêвы була бъ та роля пôсля нашои думки отвêтнêйша для п-нê Пясецкои. Що до участи публики, то се представленье було найслабше обставджене. — Дня 27 л. мая выведено на XVI-те представленье давну французку мелодраму „Тридцять лêтъ жита шулера“. Мимо луже добои гры артистôвъ, въ котрôй именно знаменито вызначились пп. Биберовичъ (Оскаръ), Гриневецкій (Вагнеръ) и Плошевскій (Жерманê), п-нê Биберовичова (Ульрилька) и Стефуракова (суджена Оскара) не вняла ся штука публики. Въ загалê мусимо замêтити, що того рода сенсацийнй творы не мають вже успêха на сценê и належалобъ ихъ заступити оперетками або комедіями. Публики и симъ разомъ небагато згромадилось. — Въ понедôлокъ Зеленыхъ снятъ ôтограно на доходъ руском бурсы тернопôльскои по другій разъ комичну оперетку Млаки „Золотый Монсъ“. Сала була переповнена а бачилисьмо такожь досыть Русинôвъ зъ окрестности. Сценичне представленье удалось луже добре. Зъ представленя сего передала Дирекція выдêлови руском бурсы 62 зр. 69 кр. яко половину чистого приходу. Съ признаньемъ пôднести мусимо, що такъ дирекція, якъ и цêле товариство радо пôдималось труду на рускй народнй цêли, чимъ собê зъединали щиру вдяку у Русинôвъ въ Тернопôльщинê.—Послêдне пращальне представленье (въ четверъ 1 л. червня) було справдешнымъ трiюмфомъ нашого театру. На доходъ вельми заслуженого нашого артиста п. Ив. Гриневецкого представлено 3-актову комедію „Ксантина зъ надъ Полтвы“, котра належитъ до лучшихъ творôвъ нашого репертоару и вêрнымъ начертаньемъ характерôвъ, якъ и живою акцiею будитъ интересъ у публики. Сценичне представленье вышало луже гарно, тожь зентузіязмована публика по кôлька разôвъ выкликувала нашихъ артистôвъ. Публичнôсть переважно мêсцева заняла всê крêсла и ложи а партеръ бувъ набитый, такъ що ще нêколи, нê теперь, нê за давнêйшихъ часôвъ нашого театру сала не була такъ переповнена. Було се вымовнымъ доказомъ симпатiи, яку собê зъединавъ нашъ театръ въ Тернопôльщинê, а заразомъ щедрою нагородою за невсыпучй труды многозаслуженого артиста и режисера п. Гриневецкого. Театръ рускій лишивъ по собê милу спомынку не тôлько у Русинôвъ, але й у иншихъ народностій здобувъ собê признанье и поважанье.

— **Непорядки въ Загребê.** Дня 13 с. м. въ ночи прійшло до кровавои авантуры межи студентами, котрй съ спêвами повертали зъ бенкету провôдника либеральнои хорватскои партiи Старчевича, а полиціею. Въ битцê було тяжко раненыхъ 2 полиціянôвъ и 7 студентôвъ. Сêмнацять студентôвъ увязнено.

— **Памятникъ Богдана Хмельницкого въ Кіевê** буде докôнченый, якъ довêдуесь „Заря“, съ кôнцемъ вересня с. р. Теперь кôнчится пôдкладка фундаментôвъ пôдъ курганъ, а на другій тыждень почнеся робота коло укладу самого кургану.

— **Именованя и перенесеня судовыхъ урядниковъ:** Министеръ справъ внутрêшныхъ именувавъ адъюнкта суду повêтового зъ Сянока Кирила Менцêньского судiею повêтовымъ въ Бурштынê; адъюнктови суду пов. зъ Балигорода Людвикови Брожиньскому позволивъ перенестись въ тôмъ самôмъ характерê до Сянока, а авскультанта Людвика Ейзельта именувавъ адъюнктомъ суду повêтового въ Балигородê.

— **(Дрôбній вêсти.)** Шефъ генерального штабу ген. бар. Фридрихъ Бекъ выêхавъ зô Львова на провинцію на осмотръ стратегичный — На запомогу погорêлцêвъ Хоросткова жертвувавъ гр. Семеньскій 500 зр. и 50 кôрцêвъ збôжа. — Каменецко-подôльскій окружный судъ засудивъ чотырохъ жидôвъ, розграбившихъ костелъ въ селê Тарнорудê на 12 лêтъ ссылки въ каторгу. — Труна театральна панê Теофилê Романовичъ перебуваe теперь въ Равê Рускôй. — Въ Черниховê, ярославского повêта, лучився слêдуючій нещасливый случай: мати селянка лишила въ хатê кôлькамêсячну дитину пôдъ дозоромъ 4 лêтного хлопчины. Безрога увôйшла въ хату и ôтгрызла дитинê обê руки. — Дня 13 червня царица повила дочку въ Петергофê. — Намêстництво нижшо-австрійске розвязало т. зв. „нêмецко-австрійску читальню въ Вêдни.

— **Банкъ „Славія“.** Дêятельнôсть и грошева фреквенція за мêсяць сêчень, лютый и марець 1882. Въ протягу того часу завязано въ всêхъ секціяхъ убезпечень (I—IV) на житье и въ огневôй новыхъ убезпечень разомъ 12573 на капиталъ зр. 11,741.025·03, зъ котрыхъ премій и побôчній належитости выносятъ зр. 345.682·38. Вынагороджень за шкоды выплачено въ тôмъ періодê въ всêхъ секціяхъ зр. 123.276·89. Въ протягу тыхъ трехъ мêсяцêвъ вложено до касъ задатковыхъ зр. 235.972·74 и пожичено на гипотеки зр. 661.437·71. Грошева фреквенція въ центральнôй касê за мêсяць сêчень, лютый и марець 1882 выносила зр. 1,117.108·24. Пожарными сикавками обдêлено двê громады въ Чехахъ.

Неменше вкладае банкъ „Славія“ капиталы и до галицкихъ касъ задатковыхъ. До того часу вложивъ: до Товариства галицкои касы задатковои во Львовê, Товариства заличкового въ Дрогобычи, въ Бирчи, въ Роздолê, въ Радомыслю, Закличинê, „Надêя“ въ Миколаевê и товариства заличкового въ Бохнê.

Автономичне товариство для убезпечень доходôвъ и пенсій для хлêборобôвъ, ремêсникôвъ, урядникôвъ и т. п. тêшится щоразъ бôльшимъ взятьемъ у публики, и чимъ разъ бôльше проникае тою мыслею, а важнôсть того рода убезпечень есть узнаною въ всêхъ верствахъ суспôльности. Найлêпшій доказъ того есть число членôвъ того товариства; зголосилося бо до кôнца марця 1882 вже 490 членôвъ, субскрибований капиталъ досягаэ зр. 354.172, — а убезпечней доходы и пенсiи зр. 88.202·82.

Пенсійный звязокъ заступинôвъ числить до 31 марта 1882 3765 участниковъ, а вонды пенсійный досягнувъ высокости зр. 24.672·51 въ готовщи и ефектахъ.

Вêсти епархіяльнй.

Зъ Архіепархіи Львôвскои.

Презенту regiae collationis на приходъ въ Соколôвцê, дек. коссовского, получивъ о. Т. Добрянський зъ Акрышоръ; 2) на приходъ Шоловцê получивъ презенту о. И. Лотоцкій, тымошный таки завêдатель.

Духпастирску посаду, именно завêдательство прихода Мельничка получивъ о. А. Гриневецкій.

Ординаріятскими комисарами шêсьтинêдельныхъ поставленй: 1) о. Григорій Словицкій (на мêсце о. Кирила Левицкого) комисаремъ буським; 2) о. Юліанъ Сембратовичъ буковинъскимъ; 3) о. Александеръ Петровичъ болехôвскимъ (на мêсце о. Петра Турчмановича).

Уволнился оо. 1) Григорій Ясеньскій, вêлянъ въ Витковê, дек. холоêвского; 2) Іоаннъ Дудкевичъ, парохъ зъ Любêня, дек. городенского.

Зъ Епархіи Перемыскои.

Въ пропозицію а) на парохію Вовтичъ лат. старосôльского принятй слêд. кандидаты: I) Емилій Бачиньскій; II) Іосифъ Подлуский; III) Емилій Менциньскій; по терпê 1) Михаилъ Конрадничъ; 2) Іоаннъ Мацiевичъ; 3) Болеславъ Калужницкій; 4) Андрей Тимкевичъ; 5) Кирилъ Рудавскій; 6) Антоній Волощакъ; 7) Юліанъ Низовый; 8) Теофилъ Левицкій; 9) Іоаннъ Ткачмиръ; 10) Іоаннъ Подлуский; 11) Алексей Иксêвка; — б) на парохію Трощинецъ лат. добромильского слêдуючй кандидаты: I) Андрей Габла; II) Емилій Бачиньскій; III) Іоаннъ Козакъ; по терпê 1) Онофрей Дрималикъ; 2) Михаилъ Ладыжиньскій; 3) Іеронимъ Конюстинскій; 4) Александеръ Чайковскій; 5) Петро Установичъ; 6) Кипріянъ Ясеницкій; — в) на каплянію Бортятынъ дек. судово-вишньского слêдуючй кандидаты: I) Іоаннъ Отто; II) Василій Мацюракъ; III) Михаилъ Кручковскій; по терпê: 1) Корнилій Гинилевичъ; 2) Григорій Левъ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Товариство „Просвêта“ выдала брошуру **„Оповêданье про житье святого великомученика и цêлителя Пантелеймона“** книжочка друкована кирилицею и обнимае 52 стороны 16-ки.

Переписка Редакціи и Администрацiи.

Вп. К. въ Римê: „Святый Боже“ Вамъ вже давно выслано: на „Чотырогласникъ“ передали грошê накладцеви; чи и коли выйде, не знаемо и дальшои отвêчальности не можемо на себе брати. *Вп. о. Н. въ К.* О скôлько знаемо съ „Стенографичныхъ записокъ“ выйшло доси 2 аркуши, обôймаючй бôльшу половину акту обжалованя по нêмецкôмъ языцê. *Вп. А. Съ Т.* Теперь мы такъ занятй, що мусимо Васъ и всêхъ запытуючихъ просити о терпеливôсть на ôтповêдь. Якъ бачите, подаемо о скôлько можна повне справозданье. Справоздання польскихъ газетъ мимо обширности суть въ многôмъ неточнй.

Подяка.

Пôдписаный складае прилюдно щире Сердечне Богъ Хв. Дирекціи и Вп. артистамъ рускаго народного театру за устроенье представленя на реставрацію могилы Т. Шевченка, зъ котрого вынуло на ту цêль 62 зр. 27 кр. а другого на доходъ рускои бурсы, для котрои принало 62 зр. 69 кр. а. в.

Въ Тернополи 1 л. червня 1882.

Дръ В. Лучаковскій.

Подяка.

Не маючи иншого способу мои чувства вдячности выразити, складаю публично усердну подяку Всеп. Д-рамъ Галюшиньскому и Мрочковскому зъ Станиславова, котрй по моêй слабости мною щиро и безинтересовно занялися, и тôлько черезъ швидку и щаслину операцію мое житье уратували, а черезъ тое жону ôтъ вдôвства, а дêти ôтъ сирôтства и остатней нужды увôльнили. — Най Всевышный нагородитъ Ихъ щирй труди.

Посêчь дня 13 червня 1882.

Павелъ Дурбакъ,
капеланъ въ Посêчи.

Подяка.

Въ тяжкôмъ горю, якимъ дôткнула мене воля Всевишнêго черезъ смерть мого мужа незабороненого дня 12 червня въ Рогатынê, складаю щиросердечну подяку Вп. о. поч. крыл. Дзержичеви зъ Рогатына, Вп. о. совêт. конс. Чировскому зъ Бабинець, Вп. о. деканови Рудницкому зъ Черча, Вп. о. Лопачиньскому зъ Выспы, Вп. о. Кучиньскому зъ Лучинець, Вп. о. Гургулю зъ Путятинець, Вп. о. Яворовскому зъ Потока, Вп. о. Чеховскому лат. свящ. зъ Рогатына, що зволили ласкаво прибути и причинитися своимъ трудомъ до похоронного обряду. Велике спасибôг Имъ, за прислугу, яку зробили б. п. Теодорови, подаючи позбставшимъ ôтраду и потêху въ найбôльшого смутку и горя.

Рогатынъ, дня 17 червня 1882.

Павлина Трусевичъ съ дочками: Ольгою, Вêрою, Теодорою и Марiею.

Дрюкъ Ставропигіи ц. к. Университета (екз. обовязковый)

— **Богослуженье въ Гнилячкахъ.** — Дня 30 г. мин. т. є. въ второкъ по Сошествію отбулось въ Гнилячкахъ торжественне богослуженье въ способъ дуже сказалый. Поводомъ до того було нѣбито поставленье памятника тверезости. Кажу нѣбы, бо у громадянъ тои мѣстношести розбужденый рускій духъ, розбуджене почутье людского достоинъства, получене съ чувствомъ религійнымъ. Про то и тверезость въ тои громадѣ не нынѣ тамъ заведена, а заведена она скорше якъ въ другихъ громадахъ, а и поставленье того памятника було поводомъ только формальнымъ и поверховнымъ, а властивый поводъ до того богослуженя було заявленье громады передъ властями, що хотятъ перейти на православіе. Тое ихъ заявленье наробило галасу, котрого ехо и по за границами отбилось, а цѣла и властива рѣчь заключала въ тѣмъ, що громадане старались о мѣсцевого священика, коли того не могли получити, то позорно для склоненя правительства заняли готовость до переходу на православіе. Той ихъ крокъ потягнувъ за собою зовсѣмъ иншій наслѣдства, якъ они сподѣялись, бо отъ власти духовнои: комисіи, миссіи єзуитовъ и урочисте богослуженье, якъ оно отбулось на дню высше сказанѣмъ. Духовна комисія осягнула свое намѣренье, бо громадане, якъ и сподѣватись належало, отступили отъ намѣреня скоро, якъ только зроблено имъ надѣю, що получатъ мѣсцевого священика; не менше осягнуло цѣль и устроене тамъ богослуженье, бо при способности богослужня сказанъ зобраный кольктысячный народъ съ церковными походами, съ усердіемъ до сповѣди и слухання проповѣдей, о скольку узасаднене посужденье священьства нашого о нечистотѣ и недбалость, и о скольке насыданье на єзуитовъ було потрѣбне. Але чи осягнули цѣль пп. єзуиты своими цукерками, якъ межи дѣтей роздавали, роздаваемъ шкалєрбокъ и корунковъ помежи народъ греч. к. обряду, проповѣдями, якими въ соблазнюючій способокъ православіе и церковь понижали — то окаже будучность.

Що до заявленя громадянъ зъ Гнилячокъ зложеного въ власти духовнои, то того, взявши рѣчь обективно, нѣсля буквы закона зовсѣмъ було непотрѣбно, нѣсля устанъ конфесійныхъ досыть, коли таке заявленье зложится у власти политичнои. Колижъ видимъ, що громадяне и у власти духовнои зложили свое заявленье, то чижъ не пробивалася тутъ ихъ цѣль, зневолити ординаріятъ до вѣдповѣдженя ихъ намѣреня: мати мѣсцевого священика?

Но кромѣ того есть въ тѣмъ поступку и рѣчь друга, котра кидае подозрѣнье, чи не подъдана мысль православія громадянамъ въ Гнилячкахъ отъ людей злонамѣреныхъ, щобы у духовнои власти вымогти власть мѣшатися въ зарядъ церкви греч. к. обряда? — Що подозрѣнье таке не безосновне, то свѣдчатъ дѣла закону пп. єзуитовъ отъ самого повстання ихъ Ордена. Перевели руске дворянство на обрядъ латинський, нынѣ видятъ, що тымъ Руси не убили, треба имъ кинутись на народъ. То, що попередъ дѣлали Стрыковскій, Аннавичъ, найновше дѣлавъ то само Гиршлеръ, чого свѣдоствомъ его куренда о приниманю людей греч. к. обряда на обрядъ латинський. То само дѣлаютъ и латинськи священики, котрѣ часто предпринимаютъ поѣздки по приналежныхъ до ихъ приходовъ селахъ и тамъ въ церквахъ правятъ богослуженія нѣбыто для своихъ парохіянъ, дѣйстнонъ для того, щобы людей греч. к. обряда съ латинськимъ набожествомъ освоити и поволи на свѣй обрядъ перетягати. Бо щожъ значатъ, питаю, тія каплицѣ, якъ по селахъ по при рускихъ церквахъ будуются, а такихъ въ нашои Збаражчинѣ поставлено нѣлька, якъ въ Подволочискихъ, Медынѣ, Кошлякахъ, Яцовцяхъ, Пеньобицкихъ а въ Сѣнявѣ каплицю на укѣнченю, а церковь на упадку, въ Стрыѣщѣ каплицю будуютъ, въ Сухобицяхъ а може еще и по другихъ селахъ якоть будуватися... Чи они католицизмъ чи латинизацію мають на взглядѣ? Помиваю интересъ учительскій, котрый такожъ устровоєсь не для нашои цѣли, але нѣякъ поминути Змартвихстанцівъ, котрѣ ордена пп. єзуитовъ суть лишь другимъ выданьемъ, а куда стрѣмятъ справа, то свѣдчитъ замахъ здѣланый такъ хитро докторомъ Сарницкимъ на оо. Василіянъ. И въ такихъ обстоятельствахъ насылає митрополичій Ординаріятъ еще пп. єзуитовъ съ ихъ миссіями, котрѣ цукерками, розданьемъ шкалєрбокъ и корунковъ помежи рускій народъ заманюютъ его въ таборъ латинський. А все тое, знову питаюся чи оно має на взглядѣ побожность людей, чи латинизацію! Чому тія пп. єзуити не навертаютъ жидовъ, попувъ и тихъ залѣзъ Галичина, а дносъ ихъ въ Россіи еще бѣльше напливае, кольконъ въ тыхъ до вѣры христовои привели они? Най всѣхъ ихъ на обрядъ латинський заберутъ, Русины и нѣякъ словонъ протявъ того не озвутся; но тымъ побожнымъ pair-амъ ходитъ не о навернене до Христовои вѣры, але о латинизованье Русиновъ, щобы черезъ зниценье обряду зницити и народность и на ея розвалинахъ збудувати Польщу. Реставрація Польщі, то есть цѣль остаточна, а латинизація до того средствонъ. Тай сумно про тое, коли и межи священиками знаходятся такѣ, що кажутъ своимъ людянъ польскихъ кандидатовъ при выборахъ подперати, сумнѣйше еще, що и высша власть духовна позволяемъ миссій пп. єзуитамъ до такихъ ихъ цѣлей помочну приkладае руку. Но дармо — передъ такимъ напоромъ ихъ мію нагнати гонѣ, зрадниковъ и грѣшникобъ лишѣмо на бодѣ, якъ розбуджений вже въ значній части оборонитъ народность, а класа образована най причиняется кождый своею лепшою обовязку народного, а покопаемъ замахи, якѣ намъ наносятъ.

ПРОЦЕСЪ ОЛЬГИ ГРАБАРЪ и ТОВАРИШЪВЪ.

Третій день розправы — середа 14 червця.

(Далше)

По переслуханю Володимира Наумовича приступлено до переслуханя обж. *Венедикта Площанського*, редактора „Слова“.

На дотычаще питанье предсѣдателя отповѣдае обжалованый, съ актомъ обжалованя въ рукахъ (тожъ само на просьбу присяжныхъ — по польски): Я читавъ актъ обжалованя, довго застановлявся надъ нимъ и не находжу въ нѣмъ нѣчого, що моглобы мене обвинити въ закиненѣмъ злочинствѣ головнои здравы. Забрано у мене при ревизіи пачку паперовъ и на тѣй подставѣ поставлено мене передъ судъ. Въ паперахъ, котрѣ у мене знайдено, нема нѣчого, що компромитувалобы мене. Я хочь редакторъ, але и жаднои кореспонденціи не провадивъ; се може дивнымъ буде здаватися, але се правда. Я не мавъ часу, а навѣть не мавъ охоты отповѣдати на кореспонденціи. Мирославъ Добрянській писавъ до мене зъ Петербурга хотѣвъ завязати зо мною переписку. Але я ему не отписавъ на жаденъ листъ. Я не знавъ, яке онъ тамъ займае становище, а якъ я чувъ, высокого становища не може займати. Я нѣколи не довѣровавъ, щобы онъ могъ таку ролю отгравати, а довѣдався о тѣмъ доперва зъ акту обжалованя. Зъ тои причины я и признавъ отъ разу, що онъ бувъ у мене, а я отдавъ ему визиту. Будучи въ Петербургѣ вступивъ я такожъ до него. Що до справы гнилицкои, то я вже въ слѣдствѣ сказавъ, и присягаюся на Бога, що и жаднои участи въ справѣ гнилицкѣй не бравъ и, даю слово чести, нѣчо о нѣй не знаю. Такъ само и що до Збаража. То правда, що бувъ у мене передъ двома чи тромя лѣтами Залускій съ прошеньемъ, щобы я написавъ ему протестъ противъ выбору рады громадскои въ Збаражи, а що адвоката Добрянського не могъ застати дома, то я казавъ написати той протестъ. Тогды то я довѣдався, що громада збараска готова перейти на православіе, если о. Костецкій не буде зъ Збаража усуненый. Я порадивъ Залускому удатись до о. Малиновского, котрый тую справу залагодивъ. Но якомусь часѣ достався я завѣдомленье, що громада збараска погодилася съ о. Костецкимъ и отступила отъ намѣреня перейти на православіе. Я тую вѣдомость умѣстивъ въ вступнѣй статіи „Слова“ и похваливъ згоду Збаражанъ съ о. Костецкимъ. Що до справы гнилицкои, то я доперва въ слѣдствѣ дознався, що Шпундеръ мавъ бути у мене и я мавъ ему давати якѣсь инструкціи. Я клянуся Богомъ, що того не було, — даю слово чести. Могъ онъ бути у мене съ своимъ сыномъ, щобы щось роздобути отъ Ставропигійского института. О намѣренію переходу громады Гнилячокъ на православіе я довѣдався доперва зъ „Gazet ki Krakowsk-oи“. Ажъ коли польскій газеты тую справу взяли за надто остро и дуже выступили противъ митрополита, о. Малиновского а навѣть намѣстника, тогды ажъ була помѣщена въ „Словѣ“ статя, що въ Австріи кождый може исповѣдувати религію, яка ему подобаеся, если лишь въ легальный способокъ завѣдомитъ власть о змѣнѣ своеи религіи. Я отже не дававъ жаднои рады, анѣ жаднои кореспонденціи не писавъ. Въ слѣдствѣ я просивъ, щобы мене конфронтували съ Залускимъ и Шпундеромъ въ тѣй справѣ, але судія слѣдчій отмовивъ менѣ тое. Я прошу о конфронтацію, — прошу бодай теперь.

Що до закиду будтобы я въ 1866 р. надавъ „Слову“ выразне направленье панславистичне и будтобы мое личне поступованье и моя мимушость кидали на мене сильне подозрѣнье, що я все ношуся съ панславистичными идеями, то мушу отповѣсти, що отъ 1863—1867 р. я учивъ въ Озѣцкій сына вдовы Гараниха и аже въ 1868 р. вступивъ яко сотрудникъ до „Слова“. Програму газеты я вже застався готову и въ тѣмъ дусѣ мусѣвъ я вже писати дальше. Подчасъ вакацій будучи еще на селѣ, я зендивъ монастырѣ въ краю, щобы зобрати матеріалъ для укладу монографіи о монастырякъ. Знайдено у мене листъ Вишека зъ р. 1875, нѣсля котрого я мавъ належати до тайного комитету для запомоги Славянъ въ Босніи и Герцеговинѣ. Рѣчь була такъ. Вишекъ завѣзавъ мене, щобы я старався утворити комитетъ для збирани складокъ на Славянъ. Але я Вишекови нѣчого на тое не отписувавъ, а онъ видячи, що я не дуже до того спѣшуся, самъ написавъ подане до намѣстництва. Намѣстництво отмовило, бо казало, що въ краю нема грошей. Такъ отже не було жаднего комитету. Я можу въ тѣй справѣ покликатися на адвоката д-ра Ивана Добрянського.

Дальше закидае менѣ прокураторія, що по поводу якогось обходу въ Москвѣ я высланъ до славянського комитету тамже телеграму „въ доказъ духовои єдности съ великорусскимъ народомъ“. Въ Москвѣ стявлено тогды памятникъ Пушкинови, пріятелеви Мицкевича. На тое торжество завѣзавъ комитетъ редакцію „Слова“. Я выслалъ телеграму, хочь слово чести даю, не памятаю теперь, якого содержаня, але певно не столько тамъ отъ „великорусскимъ“ народомъ, а лишь отъ „великимъ рускимъ“ народомъ, — а се рѣжница.

Дальше закидае прокураторія що „Слово“ добирае субвенціи зъ заграницѣ. О тѣй субвенціи говорятъ вже дуже отъ давна; я чувъ навѣть, що я побудувавъ собѣ домъ на Городецкомъ за московскій рубли. Дальше сказано въ актѣ обжалованя, що я въ слѣдствѣ самъ признался, що я зъ Холму достався черезъ посередництво адвоката Ив. Добрянського 100 рублѣвъ. Съ нашими эмигрантами-священиками въ Холмѣ зле обходятся, прислали отже менѣ черезъ адвоката Ив. Добрянського двацять и кольки-аркушову статю для помѣщеня въ „Словѣ“ а понеже тая статя могла бути печатана лишь въ додатку, то они прислали на тое 100 рублѣвъ. Въ наслѣдство тои статіи почали къ Холмщинѣ переслѣдуватъ минимыхъ авторовъ тои статіи, сконфисковано число „Слова“ и була о обава дебитъ. Мене намовляли въ Варшавѣ поѣхати до Петербурга до прокуратора и до шефа департаменту прасового. Кореспонденцій отъ Терлецкого въ Житомира и отъ проф. Будиловича зъ Варшавы и въ „Словѣ“ не умѣстивъ.

Стоитъ ту такожъ въ актѣ обжалованя, що вспомагала мене статями въ дусѣ панславистичнѣмъ Леонтьева Девицка. Есть то стара вдова, котра отграе ролю пріятельки Славянъ, а не маючи дѣтей розлюбувалася въ писаню стиховъ и кождого ними трактуе, съ ними лишь познакомится. Стихи, котрѣ менѣ присылала, я читавъ другимъ, але не друкувавъ ихъ.

Закидаеся менѣ дальше, що Мирославъ Добрянській въ листѣ до Ольги Грабарь згадуе о програмѣ „Слова“. Я не знаю о тѣмъ нѣчого и мене нѣчого не обходитъ, що кто собѣ писавъ. Що тѣ особы Ольга Грабарь и Мирославъ Добрянській писали и думали о „Словѣ“, се мене дуже мало що обходило. Прозою не одержувавъ и зъ Россіи нѣякихъ дописей.

„Слово“ було мавне и рѣдко коли его конфисковано. Минувшого року сконфисковано „Слово“ всего одинъ разъ и то за статію перепечатану зъ нѣмецкои часописи (*N. fr. Presse*) о Босніи и Кривошіи. Я выстерѣгався конфискатъ, бо се только кошта робитъ, — и нарѣкано на те, що „Слово“ мавне.

Дальше закидаеся менѣ, що я стоявъ въ связи съ славянськими комитетами. Я не стоявъ и не стою въ связи съ нѣякими комитетами славянськими анѣ съ россійскимъ правительствомъ. Зъ Кіевского комитету я достався грошѣ, щось 300 чи кольконо тамъ рублѣвъ, за книжки, бо писали менѣ, щобы имъ тутка закупити рѣжныхъ книжокъ; я купивъ и выславъ. Отъ того часу не стоявъ я въ нѣякѣй связи съ тымъ комитетомъ и въ загалѣ навѣть не знаю, чи той комитетъ существуе.

Такъ само закидаеся менѣ, що „Слово“ мае дебитъ въ Россіи и выводятся зъ того, що оно панславистичне и що я пропагую панроссійскѣй тенденціи. „Слово“ мае дебитъ отъ самого початку с. е. отъ р. 1861. Дебитъ до Россіи маютъ и инши газеты пр. *Gazeta Lwowska*, хочь она не есть панславистична. Такъ само мае дебитъ *N. fr. Presse*, — *Presse* и инши газеты — и въ загалѣ дебитъ достае кожда газета, котра не выступае занято противъ Россіи.

Еще мушу сказати, що до славянськихъ комитетовъ, що то суть комитеты гуманитарнѣ и якъ всюды, такъ и тутъ то само повторяеся. Славянській комитеты наробили богато шуму и галасу; зъѣдутся, наговорятъ богато, а потому нѣчо. Въ часѣ турецкои вѣйны було бѣльше руху. Збирано складки, посылано дзвоны до Болгаріи, бо за часовъ турецкихъ не можна було въ церквахъ мати дзвоновъ и т. д. Але теперь все кончится на монахъ. Передъ моимъ увязненьемъ кончитавъ я навѣть, що петербурскій комитетъ розвязався. Славянській комитеты суть по головныхъ мѣстахъ Россіи, въ Петербургѣ, Москвѣ, Кіевѣ, Одессѣ, а навѣть въ Варшавѣ. Про комитетъ въ Москвѣ я доси нѣчого не чувъ, а о другихъ дуже мало, або такожъ нѣчого.

Продсѣд.: Пѣсля „Газеты Гатцука“ отбулось засѣданье славянського комитету, где выставлено програму сполучена всѣхъ Славянъ подъ проводомъ Россіи?

Обжал.: Вѣрю въ пангерманизмъ, — але въ панславизмъ не вѣрю, а бодай се дуже, дуже далеко до того; треба цѣлыхъ вѣковъ и Австрія не мае чого боятись съ сеи стороны. Вже така славянська натура, кождый тягне до свого.

Въ Нѣмеччинѣ давно приняли одинъ языкъ, — у Славянъ сего не буде, — у насъ бѣльше якъ 20 языковъ, славянська натура вже така, що тягне до роздробленя, а не до сполученя. Тожъ не вѣрю въ жадній теорія Погодина, Фадѣева и не виджу въ тѣмъ небезпеченьства для Австріи.

Що до статіи. „Славянській вопросъ“ то я не можу и за то отповѣдати. До редакціи надсылаютъ рѣжни статіи; менѣ прислали, придаю собѣ, навѣть отозву отъ польского революційного комитету въ Парижи и богато иншихъ статей. Я звичайно навѣть ихъ не читаю. А що до статіи „Славянській вопросъ“, то якъ собѣ пригадую, було се такъ. До редакціи зголосився бувъ якійсь эмигрантъ Полякъ, що готовъ написати для „Слова“ статіи, щобы въ той способокъ собѣ заробити. Я казавъ ему, щобы написавъ менѣ що для пробы. Онъ прислався менѣ ту статію „Славянській вопросъ“ и я казавъ ему, щобы прійшовъ за кольке день по отповѣдь. Але онъ не прійшовъ и статія осталась. Она не була пріятію и отложивъ ее на бокъ. П. прокураторъ покликуеся на статіи „Слова“ що въ нихъ проповѣдуеся панславизмъ и панрусизмъ.

Я не есамъ панславистомъ и панрусистомъ, програмою „Слова“ есть оборона правъ рускаго народу, а скоро прокураторія не конфискувала статей „Слова“, то не розумію, якъ теперь може покликуватись на то, що сама пропустила. Чомужъ не конфискувала? Я бы бувъ ей за то дуже вдячный. Я и такъ выстерѣгався того, що моглобы бути сконфисковане.

Предсѣд. Чи знаки ви Альбина Добрянського? Обжал.: Адальбертъ Добрянського, зъ имени вже давнѣйше, але латине обзывався его доперва во Львовѣ. Зробивъ менѣ визиту, а я ему отдавъ визиту. Онъ бувавъ у мене 2—3 рази на тыждень и то только зъ початку; бувавъ и звычайно коло 6-ои годины вечоровъ здуга въ „Касино.“ Розмовляли о потребѣ основаня товариства, щобы не було за богато, говорили о новыхъ партіяхъ. Та справа була подписана „Русскою Радою“ и обговорювалося на зборахъ я тогды и подѣйсь А. Добрянській гадку пущати перепись языкъ, коли вже не хотятъ принати обычный языкъ, коли вже не хотятъ принати обычный русского. Впрочимъ не пижу въ тѣмъ ничого противузаконного, що у мене бувавъ А. Добрянській. Бувавъ якъ у редакціи, — бо то недома, — впрочимъ для пріемности бувавъ въ иншимъ домѣ.

(*Д. К.*)

Процесъ Ольги Грабаръ и тов.

Переслуханье Площанъского, котрый якъ вже звѣщалисьмо, розпочалося въ середу и тревало еще въ четверъ до годины 1-ои пополудни. Площанъскій, котрого початокъ обзнаки вже въ нынѣшнѣмъ числѣ подаемъ, не почувався до нѣякои вины, вступивъ до редакціи „Слова“ доперва въ 1868 р., отже не мавъ нѣякои участи въ програмѣ „Слова“ зъ 1866 р. и хотѣвъ станути ся готовою, дальше продолжити. Далше поясняе, що для недостачи часу не могъ мати жаднои кореспонденціи, що навѣть не прочитавъ до редакціи дуже часто не отповѣдавъ и то дакалъ стоявъ на боцѣ отъ всякихъ переписокъ и годовыхъ и иншихъ. Признае, що въ Галичи не можна писати языкомъ великорускимъ, а „Слово“ выдае въ языцѣ малорускимъ, звычаемъ до понята интелигенціи. Стоитъ за тѣмъ, а неразъ выступавъ противъ православія. При кѣнци переслуханя обжалованого изъ пытаня Некрацкого отповѣдае, що подозрѣвавъ о Наумовича о участь въ переходѣ Гнилячокъ на православіе и що припускае, що Мирославъ Добрянській могъ мати якусь поручену миссію въ Галичинѣ.

Потѣмъ приступлено до переслуханя обжалованого *Іосифа Маркова*, котрый точно на ноку выказувавъ неосновность обвиненя его о головну здраду. Переслуханье Маркова тревало цѣлый слѣдующій день, пятницю, отъ 8-ои до 2-ои, при чѣмъ переглянено а по части и отчитано всѣ листы и статіи, забрани при ревизіи у него. Нынѣ, о. е. въ суботу розпочалося розправа о год. 8-мѣй переслуханемъ Маркова, котре скончилось о год. 11-тѣй.

Потѣмъ приступлено до переслуханя *Ольги Грабаръ*. Передъ входомъ ея до салѣ судова запанувала тишина; така сама тишина тревала черезъ цѣлый часъ, якъ Ольга Грабаръ вступала въ салю, одягнена въ чорну одѣжъ, съ заплетеными двома довгими косами спущеными на груди, завельонована, опираючись на парасольку. За проволомъ предсѣдателя сѣла отъ разу въ лавки и на питаня почала отповѣдати дуже тихимъ голосомъ по нѣмецки; предсѣдатель кождый отповѣдь ей повторявъ голосно. По кильконъ питаняхъ заявила обжалована, що она зъ причины слабости не може отповѣдати на всѣ питаня предсѣдателя, а буде отповѣдати лишь на тѣ, на котрѣ „мусятъ“ отповѣсти. Предсѣдатель заявивъ, що онъ не може знати, на котрѣ питаня она „мусятъ“ отповѣсти, а на котрѣ нѣ. Тогды защитникъ др. Лубинський поставивъ внесенье, щобы Ольгу Грабаръ не пытати такъ якъ другихъ обжалованыхъ, але читати протоколъ съ ея слѣдства, и она если буде уважати що потрѣбнымъ дакіе зминити, то тое учинитъ. И справдѣ въ такій способокъ поступлено. Въ загалѣ треба сказати, що Ольга Грабаръ отмовляе нѣякихъ выясненя на листы писаны ею и до нея и стоитъ на тѣмъ, що всѣ листы до нея и отъ нея суть чисто приватнои натуры. Дальше заявляе Ольга Грабаръ що особою, названною въ листѣ Мирослава початковою буквою *M.*, для котрои то особы отправося о мѣсце въ Кіевѣ або въ Одессѣ, не есть ей мужъ; рѣвнежъ заявляе, що „русскимъ священикомъ зъ Галичины“, старающимся о мѣсце въ Россіи, не есть о. Наумовичъ, — въ ея оригіналѣ догадуеся. Такъ буква *M.* якъ и „русскій священикъ“ зъ Галичины означаютъ якусь особу нашихъ. Кто се тѣ люде — она отмовляе дати отповѣдь трибуналови, такъ само якъ отмовила въ слѣдствѣ, — але и въ слѣдствѣ и на розправѣ заявляе, що може се сказати только намѣстникови Галичины и то лишь въ четыре очи.

Всячина.

— **Жена угорского писателя Ioкая** згинула страшною смертію и то слѣдствомъ праздныхъ, котрый повстали въ необережности. Умерла опарившись, коли запалявся спиратусъ въ покоѣ до запускання подзога. Мѣсто Комарно дало Іокаю почестне обязательство, за котре шѣсять тысячъ будававъ. Его жена добра и запомогала галичанъ, хотѣла въ его непристутности отповѣсти ему помешаны и коли власне приготовляла обѣдъ до подзога, запалился спиратусъ и вылился на ней сукнѣ. Нещасница умерла въ кильке годинъ по повороти мужа.

— **Казна о Вѣчнѣмъ жидѣ** мае ще одну родзину. Въ Австріи умерь недавно въ шпиталю одинъ Нѣмець, именемъ Христіанъ Шаферъ, который

не маючи въ кишени анѣ дутка, звѣвъ цѣле своє житье въ подорожахъ, идучи безперестанно въ світъ за очи, и то справдѣ лише для того, якъ казавъ самъ умираючи, щобы „видѣти“. Числивъ завсѣгды на милосердіе людей и на щастье и рѣдстно не обманувся нѣ на однѣмъ, нѣ на другѣмъ. Завсѣгды приходивъ ему въ помочю або ктось, або якесь щось, такъ що идучи світами анѣ съ голоду не згинувъ, анѣ не заграло ему средствъ до транспорту тамъ где инчими подорожувати не можна. Зѣйшовъ цѣлый світъ, обѣйшовъ его до окола, на моряхъ подорожувавъ на паровцяхъ, а тѣ и перевозили его и то дарно, та еще и живили. Товариства плавбы зерномъ знали вже того бездомного подорожного и дивились крѣзь пальцѣ, коли залога мѣстила его межи собою та еще съ своихъ порцій и годувала. Въ той самый способъ и убирано его. Умеръ въ пѣзнѣй старости и мѣгъ бувъ передъ смертію похвалитись, що допивъ того, чого бажавъ, бо надівъ цѣлу кулю земску.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

на бѣдныхъ учениковъ рускои гимназіи о. А. Ганкевичъ въ Грималова 1·50 зр.; *для рускои бурсы в Тернополи* зложили гостѣ въ Зарваницяхъ 2·30 зр.

Курсъ львівскій зъ дня 15. *м.* червня 1882.

	платятъ	жадаютъ
	австр. валютою	
	р. кр.	р. кр.
1. Акціи за штуку.		
Банкъ. Кар. Людв. по 200 р.	316 75	320 —
„ львів.-черн.-ае. по 200 р.	171 —	174 50
Банку гип. галиц. по 200 р.	319 —	324 50
2. Листы заст. за 100 р.		
Обш. кредит. галиц. по 5% ав.	99 85	100 85
„ „ „ по 4% ав.	92 —	94 —
„ „ „ по 5% ав. період.	99 85	100 85
Банку гип. галиц. 6% ав.	102 —	103 —
Листы дом. гал. рустик. банку п. 6%	101 50	103 —
3. Листы довжни за 100 р.		
Обш. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% лосов. въ 15 лѣтъ	96 —	98 —
4. Облиги за 100 р.		
Индемнизація галиц. 5% м. к.	100 —	101 —
Облигі комунальнѣ Гал. банку рустик. 6%	100 —	101 50
Позички кр. въ р. 1873 по 6%	101 —	102 50
5. Лосы мѣста Кракова	18 75	20 50
„ „ Станиславова	22 50	24 50
6. Монеты.		
Дукатъ голендерскій	5 56	5 66
„ цѣсарскій	5 57	5 68
Наполеондоръ	9 47	9 57
Шестнярядкахъ	9 77	9 87
Рубель россійскій срѣбный	1 59	1 62
„ „ паперовый	1 19¾	1 21¾
100 марокъ нѣмецкихъ	58 25	59 —
Срѣбро	— —	— —

(Курсъ текучого куп. безъ купону)

Нынѣшне ч-ло „Дѣла“ выдаємо въ 1½ аркуша.

Всѣхъ тыхъ Вп. Читателѣвъ нашихъ, котрѣ доси не прислали предплаты, а лишь замовили собѣ нашу часопись або котрымъ вже предплата скѣнчилась, просимо, щобы якъ найскорше надѣслали належачу намъ предплату, бо именно теперь, при здвоеныхъ выдаткахъ на друкъ „Дѣла“, Редакція потребує много грошей.

Для выдання **стенографичныхъ записокъ зъ процесу Ольги Грабаръ и товаришѣвъ** уконституованый ad hoc комитетъ розпысує предплату на тіи записки, а именно для предплатникѣвъ „Слова и „Пролома“ 2 зр. а. в. для прочихъ 2 зр. 60 кр. а. в. Тіи справоздання будутъ выдаватися и розсылатись три разы на тыждень. Справоздання подаются въ оригиналѣ с. е. такъ якъ дотычащѣ акта и письма писаній, отже актъ обжалованія въ языцѣ нѣмецкѣмъ, зѣзнанія въ тѣмъ языцѣ, въ якѣмъ зѣзнаютъ переслухуваній с. е. польскѣмъ, нѣмецкѣмъ або рускѣмъ. Комитетъ надѣеся на численну участь П. Т. Публики, бо цѣле выдавництво буде коштувати не сотки а тысячѣ. Предплату можна присылати до редакціи „Слова“ и „Пролома“ и до администраціи „Дѣла.“ Замовленя безъ долученя грошей предплатныхъ не будутъ увзгляднени.

Ще лише 50 примѣрниковъ на складѣ звѣстной брошуры **о. С. Качалы: „Polityka Polaków względem Rusi“** по цѣнѣ **1 зр. 50 кр.**

Товариство „ПРОСВѢТА“

при зближаючихся испытахъ въ школахъ народныхъ подае до вѣдомости Радъ школьныхъ, священиковъ, катихитовъ, учителѣвъ и родичѣвъ, що книжки въ накладу товариства, приповѣнѣ Радою школьною **на преміи** для ученикѣвъ, красно оправленѣ, можна набути въ канцеляріи товариства, улиця краковска ч. 14. по слѣдующѣй цѣнѣ:

Перекотиполе	20 кр.
Ластовка	22 „
Добре роби, добре буде	19 „
Розказы про силы природы	22 „
Оповѣдання о житю св. Бориса и Глѣба	22 „
Повѣстки для дѣтій	27 „
Сестра	17 „
Байки	24 „
У пропасть дорога хозяка	30 „
Зоря	24 „
Звѣрята шкодні и пожиточні	42 „
Молитвенникъ народный	20 „
Исторія Руси Ч. I	27 „
Исторія Руси Ч. II.	25 „
Исторія Руси Ч. III	30 „
Паша, душа въ господарствѣ	37 „
О корыстнѣмъ ужитю неужитковъ	24 „
Де-що про здоровле	22 „
Житье св. Кирила и Методія	24 „

Всякѣ замовленя высылаютъ ся скоро и точно.

(1—7)

Ф. Д. НОВИЦКІЙ

улиця Галицка ч. 52

поручае свою щедро въ свѣжій корѣнній товары заосмотрену торговлю.

Якъ также

Портеръ. Вино, Пиво, Коникъ, Горѣвку, Розолисы

также

ОКРЕМУ КОМНАТУ

ДО СНѢДАНЬ.

(Замовленя зъ провинціи залагоджує найстаранѣйше отворотною почтою и числячи все якъ найтаньше.

1—4

Щасливо до Бравншвайгъ!

Державою гварантована, на 6 класъ подѣлена **93 герцогска бравншвайгска Льотерія краєна** устроєна для грача щастюзе, бо она мае **100.000** льосбвъ, а предсѣ **50.000** выграныхъ, отже половина льосбвъ мусятъ выграти.

Нема тутъ мѣсця вычислювати тѣ **многѣ и великѣ** выграній, котрѣ въ тѣй льотерій приходятъ до льосованя; о тѣмъ переконаєся кождый грачь одержуючи **урядовый** плянъ льотерійный.

1-а класа буде тягнена вечно **13. 14. липня с. р.**, въ тѣй цѣли пересылаю я **правдивѣ оригинальнѣ льосы** за приславшемъ належитости або послѣ-платою.

¼ льосу 1 класы коштуе 2 зр. 48 кр.
½ „ „ „ „ 4 „ 95 „
¹/₁ „ „ „ „ 9 „ 90 „
(включно съ належитостею державно-стемплевою).

Пляны, якъ также урядовѣ листы выграныхъ пересылаются швидко.

Louis Königsdorf,

Obercinnehm. der Braunschw. Landes-Lotterie.

Braunschweig, Gausstr. 29.

1—6

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“,

повѣсть Г. Раймунда въ трохъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкѣмъ 8 зр. 40 кр.)

Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскѣй.

Теофиль Конистиньскій

артистъ-малярь,

образованшійся за границею, звѣстный зъ красн. выставъ штукъ красныхъ, выконуе портреты, якъ также религійнѣ образы рѣжной величины.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ, просятъ о заангованье адресу: *Теофиль Конистиньскій во Львовѣ, ул. Краківска, ч. 20.*

(8—10)

Любовь

УБОГОГО МОЛОДЦЯ,

повѣсть Октава Фейлета, зъ французскаго. Цѣна 1 зр. 20 кр., съ пересылкою 1 зр. 40 кр.

Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскѣй.

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскѣй.

ПОХѢДЪ СОБѢСКОГО

подъ Вѣдень р. 1683.

Написавъ Стефанъ Качала.

Цѣна 20 кр.

Дѣстати можна въ администраціи Дѣла.

Для спѣволюбивыхъ Русиновъ

Запросины до предплаты на

„ЧОТЫРОГЛАСНИКИ“

на мужескій голосы. Творы Михаила Вербицкого.

Подъ тымъ заголовкомъ будутъ выходити квартеты М. Вербицкого зъ свѣтскихъ пѣсень въ выпускахъ по 4 аркушѣ (кождый голосъ окремо). Выпускѣвъ буде пять, отже цѣле дѣло обймати буде 20 аркушѣвъ литографованыхъ на великовѣмъ папери, въ форматѣ малыхъ аркушѣвъ нотныхъ, лежачихъ. **Предплата зъ речинцемъ до 30 рус. цвѣтня с. р. выноситъ 2 зр. 25 кр.** Предплату принимаютъ редакціи: „Дѣла“, „Зорѣ“, „Часописи Школьной“ и „Сѣятѣ“. По тѣмъ речинци предплата до выходу цѣлого дѣла буде стоята 2 зр. 50 кр., а по выходѣ 3 зр.

Пята часть чистого доходу призначена на рускій Бурсы во Львовѣ и въ Перемышли.

Лука Кошка, выдавець.

Цѣс. кор. упривил.

выключно

Екстрактъ Орѣховый

до фарбованя сивого волоса

вынайшовъ перфумеръ

А. Мачускій

во Вѣдни, Kärtnerstrasse, 26.

Ц. к. выключно упривил. *средство* тое до *фарбованя волоса*, надаюче сивому *волосю* тревалу барву *чорну, брунатну* або *блондъ*, вытвореньe лишь зъ суботанціи рослинной, т. е. зъ лупины зеленыхъ орѣховъ, не есть при тѣмъ нѣ крыхты шкодным анѣ здоровлю, анѣ волосю, и фарбуе волосъ въ протягу **15 минутъ** хорошо и тревало на чорно, брунатно або бльондъ, такъ що навѣть при умываню фарба не сходитъ.

1 фляшокъ екстракту орѣхового плынного	зр. 3·—
1 пудерочко съ 6 пробными фл.	„ 3·50
1 фляшокъ орѣхового молока на вѣдбѣтъ волося	„ 3·—
1 слоикъ орѣховой помады для напарбованя волося	„ 2·—
1 фляш. орѣховой олывы для тон цѣли, якъ высше	„ 2·—
½ фл орѣховой олывы ditto	„ 1·—

Въ праздникѣмъ гатунку набути можна

въ парфумеріи Мачуского

Въ Відни, Kärtnerstrasse, 26.

Во Львовѣ у Зиг. Рукера, аптикаря, также у купцѣвъ: Камила Стшижовского, Мартина Мюллера и Леона Седлака. (14—30

Мимо подвысшеного цла

на скѣлько запасы выстануть — поручае торговля

КАРОЛЯ БАЛЛАБАША

во Львовѣ

Гербаты Конго ½ кил.	зр. 2·—	½ к. Куба	—·88
„ родинной „	„ 3·—	„ „ „ бѣльшой	—·92
„ Melang de Moskau „	4·—		
„ Emperial „	5·—	„ „ Цейлонъ дрѣб.	—·96
„ найлуч. высѣнковъ „	1·70	„ „ „ грубозерн.	1·—
Кавы, на скѣлько запасы выстануть найдешевше.		„ „ „ найлучшой	1·04
½ кило Сантосъ	—·68	„ „ Перловой	1·04
„ „ Гутамала	—·72	„ „ Мока	1·—
„ „ Лагуайра	—·84	„ „ Явы золотой	1·04

Свѣчки церковнѣ чисто стеариновѣ *безъ жадного суроґату* 500 грамбвъ або ½ кило — за 50 кило зр. **52.**

(3—7)

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ“

повѣсть знаменитого англійскаго писателя К. Дикенса. Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.

Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскѣй.

„МЕРТВІ ДУШѢ“,

повѣсть Миколая Гоголя съ портретомъ автора и „Словомъ отъ Выдавництва“ (278 сторбнъ великои 8-ки).

Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр.

Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ и въ книгарни Ставропигійскѣй.

Учителька

съ кѣлькалѣтною практикою, знаюча языкъ французскій, польскій й посѣдаюча основне знанье музики глядитъ умѣщенія на селѣ.

Ближша вѣдомѣсть **въ администраціи „Дѣла“.** (3—7)

„БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ“,

образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барѣнокъ стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр.

Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскѣй.

Подаю до загальнои вѣдомости, що на сегорѣчнѣмъ торгѣ голошнѣмъ въ **Улашковцяхъ**, розпродавати буду по цѣнахъ найумѣренѣйшихъ всякѣ товары

ЗОЛОТА И СЕРЕБРА

также хиньского серебра и бронзу

а особливо поручаю **церковнѣ** прибряды и употребленя, якъ: чаши, монстранціи, осѣмочники, кадильница, *кресты* ручнѣ и престоловѣ, *лампары*, *палкандры* (шауки двохтры) прекрасной роботы и всякого рода коралѣ правдивѣ прекрасны.

На **Евангелія** въ найбѣльшомъ форматѣ, въ чудесной оправѣ и взросту зъ Кіева отъ собора св. Лавры спровадженѣ, особливо звертаю увагу Высокопочт. Священниковъ и громадъ и сельскихъ въ состоянію всякѣ обставленя въ тѣмъ взглядѣ въ найкоротшимъ часѣ усовершити.

Черновцѣ на Буковинѣ 1 (13) червня 1882.

1—2 *Алексей Капущакого, адвок.*

Въ добрахъ гр. кат. Митрополіи Львовскои есть **заразъ** до обсадженя посада урядника рахункового (рахмайстра) обовязкованого съ манипуляціею лѣсовою.

Подани съ прилогами въ бтписѣ до

Заряду гр. кат. Добръ Митрополитальныхъ въ Перегиньску— дня 12 Юнія 1882.

1—3

Выдавець и отвѣчальный редакторъ: **Володимиръ Барѣньскій.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Бедна рового